

GYOMAENDRŐD KÖNYVTÁR
 733066
 Gyomaendrőd, Blaha u. 21.

VÁROSUNK

GYOMAENDRŐD

A keresztény nemzeti gondolat hírnöke

Ára: 130 Ft

XIII. évfolyam 6. szám

* Társadalmi, kulturális, hagyományörző folyóirat *

2006. június

A HŐSÖK TISZTELETE

**Egy magyar katona imája
 1942-ből, az orosz fronton (részlet)**

„Istenem, köszönöm, hogy a pokoli éjszaka után életben vagyok. Légy irgalmas hősi halott bajtársaimhoz, és gondoskodj családjaikról. Tudod, mennyire félek. Adj erőt órárdi órára, hogy ne vétsek se az engedelmesség, se a becsület ellen...”

„Istenem, olyan szörnyű és érthetetlen az egész, segíts, ne engedd győzni a gonoszt, hanem törd meg hatalmát, hogy békében élhessünk otthon...”

A magyar történelem 1000 éves Kárpát-medencei múltja sajnos bőven adott okot arra, hogy emlékezzünk azon fiainkra, akik a legdrágábbat, az életüket áldozták hazájukért. Ha csak a 20. század történelmére tekintünk vissza; mennyi fájdalom, mennyi könny, mennyi értelmetlen halál...!

Az 1917. évi VIII. törvénycikk elrendelte, hogy:

„Minden község (város) anyagi erejének megfelelő, méltó emléken örökítse meg mindazoknak a nevét, akik lakói közül... a hazáért életüket áldozták.”

Endrőd község is arra törekedett, hogy méltó emléket állítson hősi halottainak.

1924-ben megalkották azt a törvényt, amely kimondta: az 1914-1918. évi világháború hősi halottai emlékének megünneplését, „Hősök Emlékünnepé” néven. Május 15. és augusztus 20. mellett - nemzeti ünnepé nyilvánították május mindenkor utolsó vasárnapját.

Budapesten a Hősök terén található Hősök követ minden évben a Honvéd vezérkar főnöke koszorúzza meg a kormányzó nevében és jelenlétében, továbbá állami, egyházi és katonai vezetők részvétele mellett. 1944-ig sok emlékeztető esemény fűződik e naphoz. 1934-ben ezen a na-

pón nyitották meg a tornász-világbajnokságot, 1937-ben ezen a napon avatták fel Szegeden a Hősök kapuját, és Budapesten a Diákstadiont, 1937. május 29-én nyitotta meg a kormányzó jelenlétében kapult a budai Várban a Hadtörténeli Múzeum, 1940. május 26-án avattak országzászlót a Vereckei-hágóban, 1941-ben a Hősök napján avatták fel a 600. országzászlót. 1944-ben volt az utolsó nagyszabású rendezvénysorozat, a szovjet Vöröslov marsall vezette Szövetségi Ellenőrző Bizottságnak nem tetszett ez az ünnep... 1946-tól el is maradtak a hivatalos megemlékezések. 1989. május 29-én ismét rendeztek Magyarországon hivatalos megemlékezéseket, állami szintű megemlékezést újból 1990. május 27-én tartottak.

Városunkban az Endrődiek Baráti Körének és a Honismereti Műhelynek a kezdeményezésére az önkormányzat és a II. világháború endrődi áldozatai élő hozzátartozóinak széles körű összefogásával felújításra került az alig 10 éve készült II. világháború áldozatainak emlékműve.

2002-ben a felújított emlékmű előtti tiszteltadást megelőzte az ökumenikus engesztelő szentmise az I. és II. világháború, valamint 1956 forradalom és szabadságharc hőseiért.

A templomból az ünneplő közönség zászlók kíséretében, zúgó harangszó mellett vonult a Hősök terére, ahol Iványi László plébános, Sípos Tass Töhötöm tiszteletes és Gergely Agnes Iróné mondott emlékező imát. Ezt követően méltó ünnepség keretében emlékeztünk hőseinkre, áldozatainkra.

Idén az endrődi településrészen ötödik alkalommal emlékeztünk hőseinkre. Az időjárás miatt az engesztelő szent mise után az ünnepséget is a templomban tartottuk. A koszorúzás és a hála virágainak az emlékműveknél való elhelyezésével ért véget az ünnepség.

Az ünneplő szónok Dr. Túri Kovács Béla országgyűlési képviselő volt. A Városi Zene- és Művészeti Iskola növendéke, Gera Nikolett - felkészítő tanára: Imre Mária - csengő hangján csodálatos népdalokat énekelt, Polányi Éva és Vaszkó Ildikó szavalattal idézték fel a múltat

Az ünnepséget megtisztelték az áldozatok hozzátartozói, az egyház képviselőitében Iványi László tiszteletbeli kanonok, a város képviselőitében Katona Lajos alpolgármester, Erdős Attila Gyulyás László, és Tóth Péter örnagyurak, a képviselő-testület több tagja, valamint endrődi, hu-

nyai lakosok, és az Endrődiek Baráti Körének más településen élő tagjai.

Nem gyászoljuk, hanem ünnepeljük hőseinket!

Gyönyörű hagyomány, amit az endrődiek te-remtettek, köszönet *folytatás a 109. oldalon*

Önnel joga van tudni...

**hogy miről tárgyalt Gyomaendrőd Város Önkormányzata
Képviselő-testülete május 25-én**

Befejeződött az árvízvédelmi munka az ország egész területén. Ismeretésre került két levél:

Magyar Köztársaság Honvédelmi Miniszterének levele: (részlet)

„Dr. Dávid Imre Polgármester Úr Gyomaendrőd Város Önkormányzata Tisztelt Polgármester Úr!

Minden idők legnagyobb árvizével kellett megküzdenünk az elmúlt hetekben.

Bebizonyosodott, hogy az áldozatos küzdelem eredményes volt. Hazánk lakosságát és értékeit döntő részét sikerült megvédeni a természet erőivel szemben. Telesre vizsgázott az ország, kiválóan helyt álltak az önkormányzatok, a települések, a vízügyi és katasztrófavédelmi szakemberek s nagyszerűen mutatkozott be a katasztrófavédelmi feladatok végrehajtásában az önkéntes magyar haderő.

...A Honvédelmi Minisztérium és a Magyar Honvédség vezetése nevében köszönetünket fejezzük ki az árvízvédelmi erőfeszítésekben résztvevő önkormányzatok teljes vezetésének, a helyi lakosságnak a kiváló helytállásért, áldozattállásért, a bizalomért, amellyel katonáinkat fogadták. Ez egyszersmind biztatást jelent az önkéntes magyar haderő számára.

A helyreállítási munkálatokhoz kívánunk Önnek és a település minden lakójának erőt, és egészséget!

Juhász Ferenc miniszter,

A Magyar Honvédség Szárazföldi Parancsnokság Parancsnoka is írt köszönő levelet a város polgármesterének.

A város Képviselő-testülete a 2006. évi nagy tavaszi árvízvédekezésben Gyomaendrődön szolgáló és annak sikeres védelmét kimagasló szinten és önzetlennel ellátó MH 5. Bocskai István Könyű Lovászdandár személyi állományát Gyomaendrődért emléklapok kiegészítésben részesítette. A dandár csapatzászlajára „A 2006-os árvízvédelem emlékére – Gyomaendrőd Város Önkormányzata” feliratú emlékszalagot, illetve Gyomaendrőd jelképeivel díszített Hollóházi porcelánból készült emléktárgyat adományozott.

Az átadás országos ünnepélyen városunk is kapott az MH 5. Bocskai István Könyű Lovászdandár parancsnokától egy emléklapokot és emlékermetet az árvíz- védekezési munkálatok során tanúsított példatértékü együttműködésért.

A város elkészítette a 2006. áprilisi árvíz védekezés és árvízkarok költségeinek vis maior kérelmét, a végösszeg: 127-137 millió forint. Ebben a költségösszesítésben 6 db lakóingatlanral kapcsolatos épület vásárlási költség, és minden közvetlen és közvetett árvíz okozta védekezési és helyreállítási költség is szerepel.

2006. július 1. napjától a rendszeres szociális segély a felnőtt korú, jövedelemmel nem rendelkező személy és egész családja részére nyújtott szociális támogatással alakul át.

A jelenleg segélyben részesülők esetén a tartalmában teljesen megváltozott szociális segély a családok jövedelmi helyzetének a felülvizsgálatát igényli. Az új rendelkezés külön választja az együttműködési kötelezettség megszegésének súlyos és kevésbé súlyos eseteit. Az együttműködési kötelezettség megszegésének számít, ha az aktív korú nem foglalkoztatott személy a kirendeltség és a családsegítő által előírt kapcsolattartási kötelezettségének az előírt időpontban nem tesz eleget, a számára írásba foglalt programot nem teljesíti, a szervezett tanácsadásról, foglalkoztatásokról igazolatlanul távol marad, az ellátást befolyásoló kötelezettségének nem tesz eleget. Az együttműködési kötelezettség megszegése esetén a támogatás 6 hónapig 75%-os mértékben folyósítható.

A Városi Zene- és Művészeti Iskola az intézményben fizetendő térítési és tandíj összegét 2006. szeptember 1. napjától módosítja, az érdekeltek a fizetendő tandíjról részletes tájékoztatást kaphatnak az iskolában.

VÁLTOZÁS A HELYI AUTÓBUSZ KÖZLEKEDÉSBEN!

Helyi autóbussz közlekedéssel kapcsolatban a jogszabályok jelentősen megváltoztak, melyek érintik a szolgáltató kiválasztását, az üzemeltetés feltételeit, valamint a finanszírozás feltételeit. Az előzetes egyeztetések, forgalom számlálás alapján megállapították, hogy a járatszám és a menetrend tekintetében is megszorítások szükségesek a költségcsökkentés érdekében. A jelenlegi járáshossz hétköznap 390 km /nap, hétfőn: 120 km/nap, a megszorítások következménye lesz: járáshossz: hétköznap 240-250 km, hétfőn: 50-60 km/nap, az eddigi 2 ciklus helyett 3 lesz, azaz tavasz/ősz, nyár és tél. 2006 júniusától a gyomai Erzsébet ligetbe is lesz előreláthatólag napi 3 járat a fürdőhöz, további változás lehet, hogy az Öregszőlői buszjáratok a Szarvasi és a Kondorosi út érintésével járhatnak, mivel elkészült az Iskola út. A jelenlegi koncessziós szerződés közös meg egyezéssel július 1-jével megszűnik, az új megbízás határozott időre szól, 2007. április 30-ig.

Bursa Hungarica Felsőoktatási Ösztöndíjrendszerhez NEM csatlakozik városunk, 8:6 szavazás eredményeként. A tavaly őszi közmeghallgatáson a jelenlévők érdeklődtek erről az ösztöndíjrendszerrel, és a csatlakozás feltételeiről. Röviden: ennek az ösztöndíjrendszernek az a célja, hogy a hátrányos helyzetű szociálisan rászoruló fiatalokat a felsőoktatásban való rész-

vételben anyagilag támogassa. Ez egy többszintű támogatási rendszer, a helyi önkormányzat havi támogatási összegét a megyei önkormányzat kiegészítheti, a megyei önkormányzat által kiegészítő ösztöndíj összege minimum 1000 Ft/hó, az Oktatási Minisztérium a felsőoktatásban már tanuló, vagy majd tanulni kívánó szociálisan hátrányos helyzetű fiatalokat az önkormányzati támogatási összegeknek megfelelő mértékben kiegészíti.

A szavazás eredményeként az eddigi gyakorlatnak megfelelően továbbra is egyedi tanulmányi szerződést köt az Önkormányzat abban a reményben, hogy akit támogat, az valóban itt fog dolgozni. Jövőhagyták ezen az ülésen egy újabb tanulmányi szerződés: Kocsis Andrea Gyomaendrőd Katona J. utcai lakossal főiskolai tanulmányai befejezéséig. Nevezett védőnőként fog végezni 2008 júniusáig, ezt követően városunkban fog védőnőként dolgozni.

Idén ketten fejezik be felsőfokú tanulmányaikat, akikkel tanulmányi szerződése van a városnak, és akik itt fognak dolgozni: Szujó Márta Szent István Egyetem gazdasági agrármérnök, EU agrármenedzser, francia szakfordító és Porubcsánszki Zita ELTE Pszichológia szak.

Elkészült a 26 belterületű lakóút, valamint annak a tényleges költsége alapján a lakosság által fizetendő hozzájárulás összege. Az előzetes irányár számai az ÁFA kulcs változása miatt is változtak:

Hunyadi út IV. ütem, 84.448 Ft; Mikszáth Kálmán II. ütem, 86.465 Ft; Rózsa Ferenc út, 57.873 Ft; Kárász út, 100.000 Ft; Népliget út, 72.366; Szabó Ervin, 55.717; Décsi út, 64.055; Polányi II. 100.000; Mohácsi, 56.324; Zsák-Tulipán, 64.427; Martos Flóra, 79.928; Köztársaság, 53.254; Budai N. Antal I., 87.100; Könyves Kálmán, 56.377; Liliom, 68.271; Kinizsi, 68.271; Dózsa Gy, 63.515; Polányi I. ütem, 100.000; Gárdonyi II. 64.704; Bartók, 66.079; Körgát, 71.122; Pásztor J. 81.944; Ságvári (16-20 kivételével) 100.000; Lehel, 57.722; Szent Antal, 63.515; Hantostkert, 100.000; Ságvári 16-20, 120.503Ft.

A haszonbérbe adott önkormányzati tulajdonú földterületek közül amelyeknek a szerződése 2006. szeptemberében lejár, a helyi rendeletünk alapján újra meg kell hirdetni. A hirdetés a Gyomaendrődi Híradóban, valamint a polgármesteri hivatal hirdetőtábláján, valamint az internetes portálon fog megjelenni. Az ajánlatot írásban kell benyújtani legkésőbb 2006. június 20-án 12 óráig egy példányban. A haszonbérletre a minimum ajánlat: nettó 27 kg étkezési búza/AK érték. Kizáró ok, akinek lejárt földhaszonbérleti díjartozása van.

Az ár- és belvíz sújtotta lakóépületek újrabeépítéséhez és felújításához nyújtandó önkormányzati támogatáshoz kérelmet lehetett benyújtani, a korábbi kár bejelentések helyszíni szemléje után.

Támogatásban az részesülhet, akinek biztonságos lakhatását az ár vagy belvíz veszélyezteti.

Császárné Gyuricza Éva
képviselő

„A BOGRÁCS NAPJA”

IV. PAPRIKÁSKRUMPLI-FŐZŐ VERSENY
2006. JÚNIUS 10-én egész napos program az
Öregszőlői Szent Imre Idősek Otthonának udvarán (Kondorosi út)

8.30-10 óráig	A főzőhelyek elfoglalása, előkészületek a főzéshez
10.-	Megnyitó – Tűzgyújtás
10.30.-	Iskola út átadása (Kondorosi út felől)
11.15-	A felújított és kibővített 20 férőhelyes Szent Imre Idősek Otthonának átadása
11.45-	Harangszentelés
12.-	Déli harangszó
12.10-	Emlékfaültetés
12.15-	Jó ebédhez szól a nóta: Mraucsik – Tímár duó
14.-	Eredményhirdetés
14.30-	Komedias kör előadása
15.30-19-	GYERMEKNAPI MŰSOR
15.30-	Somvirág Együttes Szarvas – gyermeknapi koncert
16-19.	Légyvár – Forgó – Gyermekmek megvendégelése – Kocsikázás
17.-	Tombola sorsolás
18.-	Sándor Teréz műsora
18.30	Horváth Béla MI+ánk műsora
19.20	Kadlott Károly – Lakodalmas rockműsora
20.30	„Színfolt” Majorette csoport előadása
21.-	Örömtűz

8-22 óráig **VENDÉGLÁTÓ PAVILON**

Főzési kategóriák:

I. Paprikás krumpli bármilyen adalékanyaggal

II. Egyéb kategória (bármilyen étel, amit bográcsban főznek)

Nevezés: részletes információ: június 9-ig a 06 30 9538 664;

06 70 635 3345 telefonokon

TÖLTÖN EGY KELLEMES NAPOT ÖREGSZŐLŐBEN!

Hírek innen-onnan és házunk tájáról

Az endrői Községi Ház júniusi programjai:

I. sz. Nyugdíjas klub: minden hétfőn 18 órától
Barátság klub: minden szerdán 17 órától
Endrői Gazdakör: kéthetente csütörtökön 19 órától

Június 3. szombat: Barátság klub – Férfinapi bál
Június 6. kedd 17 óra: Kereszténydemokrata gyűlés
Június 9. péntek 16-20 óráig: Tinidisco 5-8. osztályosoknak
Bélepő általános iskolai diákigazolvánnyal: 100 Ft
Június 13. kedd 15 óra: Cukorbeteg klubjának összejövetele
Június 16. péntek 19 óra: Asszonykám, adj egy kis kimenőt!
Operett előadás
Buszjárat indul a vasútállomásról: 18.10-kor, visszafelé: 20.30-kor.
A busz költsége: ingyenes! Bélepő: felnőtt: 500 Ft, diák: 300 Ft
Június 23. péntek 21 óra: latin és arab est
Latin tánc tanulás, hastánc bemutató, vízipipa, gitárszóló
Bélepő: felnőtt: 500 Ft, gyermek: 300 Ft
Június 26. hétfő 18 óra: Nyugdíjas klub – fél éves vacsora
Július 1. szombat 10-15 óráig: Hallgass a szívedre!
a Kor Kontroll Társaság Egészség Napja
Egészségügyi mérések mindenkinek. Szárvendég: Karda Beáta
Keszytűs Ferenc festőművész egy alkotását jótékony célú árverésre ajánlja fel a gyomaendrődiek számára.
Bélepő: felnőtt: 500 Ft, gyermek: 300 Ft
***

Alakuló zenekaroknak helyet biztosítunk.

Budapesten a Margitszigeten mintegy ezer fiatal követelte a könnyű drog legalizálását. Ezen a zenés-bulizós tüntetésen képviseltette magát az SZDSZ is, az ügyet támogató szórólapokat terjesztettek. A Kereszténydemokrata Szövetség Ifjúsági Tagozata, az IKSZ tagjai az elnökökkel együtt ugyanitt tiltakozott a könnyű drog legalizálása ellen

Lezárult a Magyar Tudományos Akadémia 175. közgyűlése, melyen a reform volt a kulcsszó. Vizi E. Szilveszter, elnök az MTA jelenlegi 11 osztálya helyett négy területtel számol a jövőben – élő és élettelen természettudomány, bölcsészeti és társadalomtudományi – ami óriási leépítést jelent.

XVI. Benedek pápa jóváhagyta azt a dokumentumot, amely kihirdeti Salkaházi Sára vértanúságát. Ezzel megnyílt az út a boldoggá avatás kihirdetése előtt. Salkaházi Sára szociális testvérként, 1944-ben a budapesti rendházban üldözött zsidó nők és gyermekek százait rejtgette, s miután feljelentették, a nyilasok az általa bújtatottakkal együtt a Duna-parton kivégezték.

Orbán Viktor ismét alelnök
Az Európai Néppártban újra választották Orbán Vikort a Néppárt alelnökévé. A Fidesz elnökének sikere egyben Magyarországnak is elismerés, hiszen lehetőség nyílik arra, hogy a magyar nemzeti érdekekért eredményesen tudjon küzdeni.

Az Európai Néppárt római tanácskozásakor XVI. Benedek pápa üzenetben fordult a néppárti politikusokhoz.

Az első latin estről
Május 6-án az endrői Községi Házban került sor a latin zenét megszólaltató kolumbiai zenész bemutatkozására, aki kongán játszott. (konga: dobfejta)
Szép számmal eljöttek az érdeklődők, minden korosztály képviseltette magát ezen a táncesten.
A ritmusos jó zene mediterrán hangulatot idézett. Mód nyílt tánctanulásra is a Kner Művészeti Iskola táncosai segítségével. Ez alkalommal koktél bár, büfé is működött.
Ungvölgyi János a Templárius Alapítvány kuratóriumának elnöke megnyitójában elmondta, hogy hagyományt szeretnének a szervezők teremteni azzal, hogy havonta rendeznek latin esteket. Ezzel is minél szélesebb érdeklődési körben szeretnék biztosítani a kulturált szórakozás lehetőségét itt az endrői Községi Házban. A polgármester úr is megítélte jelenlétével a táncestet, sok sikert kívánt a tervek megvalósításához.

Május 20-án a Gondozási Központ Rózsakerti Idősek Otthona (az endrői részen) negyedik alkalommal tartotta meg nagy sikerrel a Csáládi Nap rendezvényét, amelyet nagy családi ünnepi közös ebéd és sok-sok szívvidítő program tarkított, és tett emlékezetessé.
Az ott élők rokonaikkal, ismerőseikkel múltatták az időt és örültek egymásnak.

Országos engesztelő zárandoklással emlékezett a hívők sokasága Mindszenty József, Magyarország volt hercegprímására, halálának 31., és újratemetésének 15. évfordulóján.
„Istennel a hazáért” – ez volt Mindszenty bíboros jelszava, ezért hirdette meg az imádság és az engesztelő országos mozgalmát. Az Ő imádságát és engesztelését folytatjuk idén, az 56-os forradalom félszázadik évfordulója emlékére, a nemzeti imaév keretében.

Az ország középiskolaiban megvoltak az érettségi írásbeli vizsgái. 91 ezer 340-en középszintű, 6251-en emelt szintű feladatsorokat töltöttek ki magyar nyelv és irodalom tantárgyból.

Budapesten a budavári önkormányzat szakhatósága kiadta a bontási határozatot a XII. kerületben a közelmúltban felállított turulszoborra. A II. világháborús emlékmű eldózerolására 180 napot adtak, a határozat nem jogerős!

Az Európai Bizottság közzétett jelentése szerint az idén és jövőre is Magyarország marad az Európai Unió legnagyobb költségvetési hiányát produkáló tagállam.
„Duzzadó államadósság és költségvetési hiány, romló helyzetű államháztartás, növekvő kamatteher, magas szintű munkanélküliség” jellemzik a magyar gazdaságot -, állapította meg a jelentés.

A kormány feloldotta az árvízi vészhelyzetet, így megszűnt a rendkívüli készültség a Hármaskörös, a Tisza, a Zagyva és a Maros összesen 710 kilométeres szakaszán. Az árvíz elleni védekezés költsége meghaladta a 19 milliárd forintot. (városunkban a becsült kár és védekezési költség: 127-137 millió forint).

Május 20-án tartotta a Fidesz XX. Kongresszusát Pokorni Zoltán és Orbán Viktor részletesen, az egymás iránti felelősség tudatában elemezték az elveszített választás okait. A FIDESZ – KDNP: 2,272.979, az MSZP 2,336.705, az SZDSZ:351.612, az MDF: 272.831 szavazatot kapott. A józan, kritikus elemzésen túl, a jövőbeni hitről a jelen és a jövő kreatív feladatairól is szóltak.

A kongresszusi küldöttek egyik felelős feladata volt, Orbán Viktor elnök és a 4 alelnök mandátumára vonatkozó ún. bizalmi szavazás. Az elnököknek és a vezetőknek a mandátuma ugyan csak jövőre jár le, de tekintve, hogy az áprilisi választások nem hozták meg a győzelmet - ami a kormányváltás lett volna -, ilyen esetben a demokrácia iratlan szabálya szerint az elnökség bizalmi szavazást kér. A jelenlévő küldöttek 87%-a megadta az elnököknek és az alelnököknek a bizalmat munkájuk további töretlen folytatásához. Orbán Viktor bejelentette, hogy három szakember kapott megbízást arra, hogy elkészítsék az ország gazdasági-pénzügyi helyzetének valóságos helyzetjelentését. Hangsúlyozta továbbá, hogy az országnak meg kell tudnia, hogy kik vezették félre a miniszterelnököt a kampány során, amikor a dübörgő magyar gazdaságról és a gondtalan jólétünkről győzködtek a választókat. A kormány csak a választás után közölte az államháztartás soha nem látott időarányos hiányát, s a választás után alig egy hónappal nap mint nap olyan hírek látnak napvilágot, amelyek a várható megszorító intézkedések ügymond „reform” csomagjait sejtetik. A Fidesz létrehoz egy Társadalmi Önvédelmi Testületet, amely azokat is meg fogja védeni, akikkel meg akarják fizettetni az elmúlt 4 éves MSZP-SZDSZ kormányzás felelőtlen intézkedéseit.

Ugyanezen a napon tartotta az MSZP is a kongresszusát, ahol a kormányprogram ismertetése nélkül az ügyvezető miniszterelnök megkapta a megbízást a kormánykoalíció megkötésére az SZDSZ-szel.

In memoriam

Szülőföld: Bölcső, majd koporsó!
Sarkcsillag a négy égtáj felől!
Anyanyelved billyogként jelöl!
Te vagy a téli hó s a tavaszi zöld,

új kenyér íze, lepergő könny sója,
öröm-kacagás, lelki Kába-kó...
Isten áldjon! Te légy végső álunk,
s ivadékaikba szebb Jövő!

Timár Máté

Endródi Mária Anzelma (Szurovecz Emerencia 1914-2005)

2006-ban a húsvéti ünnepek 3. napján, föltámadott Údvözítők magával vitte a mennyei hazába Szent Szívének hűséges tisztelőjét, Mária Anzelma nővért.

1914. október 11-én született Endrődön, mélyen vallásos, gazdálkodó családban. Édesapja a Missziós Társulat vezetője volt, így a fejlődő leány sokat olvasott a misszióban működő szerzetesek életéről. Egy Endrődön elhunyt nővér rövid életrajza ezzel a kérdéssel fejeződött be: „Vajon lesz-e, aki a helyembe lép?” Emerencia, a plébános tanácsára teljes elhatározással fogalmazta meg a választ: „Igen, lesz, mégpedig én leszek”. Ettől kezdve egyre erősödött lelkében a vágy, hogy valóban Isten dicsőségét és a lelkek üdvét szolgálja

életével. A család eleinte ellenezte a fiatal leány tervét, két évbe telt, míg végül az édesapa kijelentette: „Hát menj, nem akarok a boldogságod útjába állni.” Ezidőben már Hunyán laktak az ún. Zsidósoron, innen kérte felvételét az iskolanővérek Kongregációjába.

16 évesen a battonyai főiskolában kezdte meg jelölt-életét, de jó eredményei miatt már a következő, 1931-es évben Debrecenbe küldték gimnáziumi tanulmányok folytatására. Érettségi után a szegedi egyetem fizika-kémia szakos hallgatója lett. Közben, éppen hazánkban tartott Nemzetközi Eucharisztikus Kongresszus évében, 1938. augusztus 18-án érkezett el számára a beöltözés napja. A következő év nyarán fogadalmat tehetett, így folytatta tanulmányait, közben a szegedi anyaházban működő Ipari Középiskolában is teljesített óraadó feladatokat. Nem volt ez könnyű, mert olyan tantárgyakat is tanítania kellett, amelyekkel addig nem foglalkozott, így újfajta ismeretszerzéssel kellett felkészülnie azok átadására. Szerette a diákokat, szívesen tanított és a készséges szívvel vállalt engedelmesség is segítette az új típusú feladatok megoldásában. 1942-ben szerezte meg középiskolai tanári oklevelét fizikából és kémiából, 1944-ben ehhez még a matematika szakos képesítést is megszerezte. Az 1948 júniusában bekövetkezett államosításig az Ipari Középiskola tanára maradt. A következő két évben a csanádpalotai egyházközségben teljesített hitoktatói szolgálatot, amikor ezt már nem engedélyezték, a plébánia háztartási munkáit vállalta, és örömeire szolgált, hogy a Leánykör vezetése mégis lehetővé tette a jó magok elhittését a fogékony lelkekbe.

A ludányi internálás után Budapesten folytatja tanári működését, négy év múlva Debrecenbe újabb négy évig, majd 1958-tól 20 éven át ismét a Patrona Hungariae Gimnáziumban, az utolsó négy évben igazgatóhelyettesként. 1978-ban bekövetkezett nyugdíjazásakor sem vált meg az iskolától, sokáig vezette a fotó-szakkört, és apostoli buzgósággal terjesztette a vallásos irodalmat, szentképeket. Igazi nevelői egyéniség volt, derűs, következetes. A tudás átadása mellett sohasem feledkezett meg a nevelői célokról. Szelíd, türelmes, rendkívül lelkiismeretes szerzetes volt. Az idős korról, betegségekkel járó nehézségeket Istennek átadott életéhez méltóan, alázattal viselte, és előre megfogalmazott imáival készült a megváltásra e földi élettől. Látogatói többször elismerték ezt előtte, amikor agyvérzéssel kórházba került.

„Téged választalak, Szentséges Szív, szeretetem egyetlen tárgyának, életem Védőjének, üdvösségem biztosítékául, állhatatosságom gyógyszerként, életem minden hibájának kiengeszteléséül és halálom óráján biztos menedékemnek”.

E biztos Menedékre bízunk, a föltámadás és az örök élet hitében Mária Anzelma nővért.

Haldokló imája

Én, Mária Anzelma nővér, átadom és felajánlom a mi Urunk Jézus Krisztus Szentséges Szívének személyemet, életemet, tetteimet, gondjaimat és szenvedéseimet, hogy ne használjam többé lényem egyetlen részét sem másra, mint hogy téged szeressen, tiszteljen és dicsőítsen.

Ez megmáshatatlann akaratom, hogy egészen az Övé legyek, mindent iránta való szeretetből tegyek, lemondva teljes szívemből mindarról, ami visszatetszhetnék neki.

Téged választalak tehát, Szentséges Szív, szeretetem egyetlen tárgyának, életem Védőjének, üdvösségem biztosítékául, állhatatosságom gyógyszerként, életem minden hibájának kiengeszteléséül, és halálom óráján biztos menedékemnek.

Légy tehát jósnak Szíve, igazolásom az Atyaisten előtt, és fordítsd el tőlem igazságos haragját. Ó szerető Szív, minden bizalmamat beléd helyezem, mert félek gyöngösesemtől, de jósgódtól mindent remélek.

Semmisítsd meg bennem mindazt, ami neked nem tetszik, vagy neked ellenállhat, és kérek, szereteted oly mélyen vésődjék szívembe, hogy soha el ne felejthesselek Téged, és soha el ne váljak Tőled. Nagy jószágod által könyörgök hozzád, hadd legyen nevem Szívedbe írva, mert azt akarom, egész boldogságom az legyen, hogy mint a Te rabszolgád éljek és haljak.

Ó drága Jézusom, megajánlom Neked magamat. Előre elfogadok mindent szentséges kezdeből, amit a mai nap vagy éjszaka küldesz: minden szenvedést, kínt, gyötrelmet, halált. Előre egyesítem szentséges szenvedéseiddel, Szűzanyám szenvedéseivel, s az ő szent kezei által felajánlom engesztelésül vétkeimért. Mindent Teérted, Jézus Szentséges Szíve! Jézus nevében,

Jézussal, Jézusért!

Istenem, hiszek Tebened, mert örök igazság vagy. Hiszek Tebened, drágalátos Szeretet, emlékek Tebened, hatalmas Szeretet, szeretlek Téged, végtelen Szeretet, és a felebarátokat, Érted, ó Jézusom, én egyetlenem és drága mindenem. Ámen.

Uram, a Te irgalmadba helyezem múltamat, a Te szeretetedbe helyezem jelenemet, a Te gondviselésedbe helyezem jövőmet.

Örök Atya, felajánlom Neked a mi Urunk, Jézus öt szent sebé, azokból kifolyó drága szent Véret, azok érdemét engeszteléséül az egész világ bűneiért. Szepőlentül fogantatott drága Szent Szív, zárd a te szepőlóten anyai Szívedbe különösen azokat a lelkeket, amelyek Istentől, Egyháztól elpártoltak és súlyos bűnökben megátalkodtak. Szerzd meg nekik a bűnbánat kegyelmét, jó Mennyei Atyánk irgalmát.

Jézusomnak édes Szíve, lelkem drága kincse, Te légy halálomban oltalmam és menedémem. Egy a lelkem, várja őt az ég, megmenteni vajon lesz-e időm? Oly rövid az élet, de biztos a halál. A rettenetes óra vajon hogyan talál? Megváltó Jézusom, add, hogy megmentsem lelkemet. Bármilyen bűnös vagyok is, szabad az égbe jutnom. Bármennyire elfecséreltem kegyelmedet, mégis kötelességemmel teszed a reményt, hogy szeretetben és szentségben, a Te örök közelítettedben fogok élni. Üdvözlégy Mária...

Égyes és irgalmas Jézus, lelkek szeretője, Szentséges Szíved haláltusájára és Szűzanyád fájdalmaira kérek, tisztítsd meg véreddel mindazon bűnösöket az egész világon, kik most a halállal vívódnak és még ma kimúlnak. Jézusnak a halállal tusakodó Szíve, irgalmazz a haldoklóknak.

Ó Jézusom, irgalmazz, midőn gondolatainkat megitéled!

Ó Jézusom, irgalmazz, midőn kívánságainkat szemléled!

Ó Jézusom, irgalmazz, midőn szavainkat megszámlárod!

Ó Jézusom, irgalmazz, midőn tetteinket mérlegeled!

Ó Jézusom, irgalmazz, midőn szívünket megvizsgálod!

Ó Jézusom, irgalmazz, midőn érzéseinket megbírárod!

Ó Jézusom, irgalmazz! Minden lehelettel, minden érveléssel, szünet nélkül, alázatos és törelemes szívvel esedezem. Ó Jézusom, irgalmazz! Annyi milliószor, ahányszor Isten végtelensége azt megszámlálni képes: Mindent Isten nagyobb dicsőségére. Ámen.

Krisztus lelke, szentelj meg engem!

Krisztus Vére, ihless meg engem!

Krisztus oldalából kifolyó víz,

tisztíts meg engem!

Krisztus kinszenvedése, erősíts engem!

Ó édes Jézus, hallgass meg engem!

Szent seibeidbe rejsd el engem!

Ne engedj, hogy elszakadjak Tőled!

A gonosz ellenségétől oltalmazz engem!

Halálom óráján hívj magadhoz engem,

hogy szentelddel együtt

magasztalhasalak Téged

mindörökké. Ámen.

Szent Sebek rózsafüzére... Irgalmasság rózsafüzére... Fohászok... Rózsafüzérek... Litániák...

G E R G E L Y   Á G N E S   I T T H O N

Az endrődi születésű Gergely Ágnes Kossuth-díjas költő a Rózsashegyi Kálmán Napok egyik díszvendége volt.

Szombaton délelőtt érkezett vonat. Kedves, boldog mosolyával üdvözölt — én ezt endrődi mosolynak nevezem magamban, mert csak itt látom rajta—, majd bemutatta a barátnőjét, Buday Mariann angoltanárt: — Annyit beszéltem már neki Endrőről, hogy eljött velem megnézni, milyen is ez a csodahely...

Első úti célunk a gyomai szálláshely — lett volna. Mentünk a Kossuth úton kocsi-val, útközben mutogattam a nevezetességeket. — Jó, jó, mondta feszülten Ágnes, de mondd, nem mehetnénk át előbb egy kicsit Endrődre? Csak egy kört... Átmentünk, megnéztük Ágnes szülőházát (ma a Tímár-bolt a Blaha Lujza úton), egy-két percig állodogáltunk a ház előtt, azután Ágnes megnyugodva mondta: — Köszönöm. Most már mehetünk a szálláshelyre.

Délután fél háromra hívtuk az endrődi könyvtárba a vendégeket. Vendégeket?! Barátokat, régi ismerősöket. Úgy láttam, hogy mindenki élvezte a kőtetlen beszélgetést az írónővel. Versek hallgattunk meg, információkat, magyarázatot kaptunk a versekhez. Ritka pillanata a költészetnek: amikor az alkotó nemcsak a művet ajándékozza az olvasónak, hanem a körülményeket is, amelyek között azok megszülettek. Így egy pillanatra beeláthatunk a vers megszületésének folya-

matába; abba, hogy az általunk is sokszor megélt élethelyzetekre mennyivel másképp — összetettebben — reagál a költő. Örülök, hogy ott lehettem. A verseket közismert előadók: Polányi Évi, Vaszkó Ildikó és Oláh Gizella mondták el.

Gergely Ágnes írói útja nem göröngytelen. Mégis, azt látjuk, hogy ő megy a maga útján, dolgozik, a magyar irodalmat európai szintre emeli, igaz és őszinte mondataiba belekapaszkodhatunk. A költő érvel, de verseiben az indulatok közül csupán a szeretettel találkozhatunk. A kérdésem így szólt: a bántásokra is szeretet a felelet? — Igen, föltétlenül. — válaszolta az író. — Minden írásom a szeretetről szól. A 137. zsoltár és az Ír fohász c. verseket hallgattuk meg bizonyággal.

Ágnes beszélt még a családjáról, akinek „emléke napszínű falakban / a falak hült helye a Napban”, édesanyjáról, akinek emléke egész költészetét áthatja. Az Örízetlenek c. regényt Polányi Évi ismertette.

A találkozó vendégei egy emlékfüzetet kaptak ajándékba Gergely Ágnes-versekkel. A füzet lapjai merített papírból vannak, egy helyi nyomdász, Kovács Károly műhelyéből.

Ezzel a színvonalas, értéket adó élménnyel mi magunk ajándékoztuk meg magunkat, gyomaendrődiek. Gergely Ágnes endrődi születésű; eddigi életútjáról én, a nyugdíjas helyi könyvtáros beszélgettem vele, a remek tanulmány - az Örízetlenek c. regény - szintén helyi

szakember tollából született, az előadók is, a merített papír elkészítői is közülünk valók. Minden rendezvényt, amely helyi értékeket mutat be, különösen fontosnak tartok, hiszen jogos büszkeséggel tölthet el mindannyiunkat.

Este a Rózsashegyi iskolás gyerekek gálaműsorban mutatkoztak be. Gergely Ágnes láthatóan őszinte élvezettel figyelte produkcióikat. — Mennyi tehetséges gyerek! Nagyon szépen beszélnek, jól hangsúlyoznak. Sok munka van mögötte — mondogatta az egyes műsorszámok között. Az iskola igazgatója ezen a rendezvényen köszönte meg, hogy az író tehetséges diákok jutalmazására Gergely diák díjat alapított.

Másnap délelőtt megnéztük az endrődi templomot. Körbejártunk a falak mentén, majd Szent Antal szobra előtt Ágnes megállt. — Mondd, ez a Szent Antal-szobor lehetett itt nagymamám idejében is? — Biztosan. Ágnes megnyugodva bólintott, és halkán emlékezett: — Laci bátyám (Fenákel Lajos, a nagybácsi) után nagymamának három fia is kicsi korában meghalt. Nagymamám elment a rabbihoz is, a plébánoshoz is. Mindketten megígérték, hogy imádkozni fognak a következő babáért, csak azt kérték, nagymamám ne feledkezzen meg a szegényekről. Így maradt életben édesanyám — mondta Ágnes. — Azóta mindig fontos nekem — egyebek közt — a Szent Antal persely is.

Ezután kimentünk a második világháborús emlékkövhöz; Ágnes fejére tette kendőjét és csendben imádkozott halottaiért. — Mindig úgy megnyugszom azután, hogy itt imádkozom — mondta, amikor a kocsi felé mentünk.

Délután barátokkal beszélgettünk, hazai ízek is kerültek az asztalra, emlékeinkből is előhívtuk a régieket: — Hogy is volt... Emlékszel? Hányan voltak testvérek? Mi lett velük?

Hamar eltelt az idő, menni kellett a vonathoz. — Viszontlátásra! Ígérték mindketten, Ágnes is, Mariann is. Úgy legyen.

Szilágyiné Németh Eszter

Gergely Ágnes dedikál a Rózsashegyi Könyvtárban

Katolikus oldal

JÚNIUSI MISEREND

Endrőd

Vasárnap: 8-kor, és 19 órakor. Hétköznap reggel fél 8-kor.
Pünkösöd mindkét napján (június 4-5) és Úrnapkor (június 18.) délelőtt 10-kor és 19 órakor. Úrnapkor utcai körmenet a 10 órai mise után!

Szent Gellért Iskola kápolnájában

A nyári vakáció alatt nincs mise!

Hunya

Vasárnap: délelőtt 10-kor.

Kedden, csütörtökön, elsöpénteken és szombaton este 6-kor.
A szombat esti előesti mise vasárnapi mise.
Pünkösöd mindkét napján (június 4-5) és Úrnapkor (június 18.) reggel 8-kor. Úrnapkor köremenet lesz a mise után.

Gyoma

Vasárnap 10-kor, hétköznap 19 órakor,
hétfőn reggel 19-kor.
Szombaton 19 órakor vasárnapi előesti mise.

BÚCSÚK:

Hunya: június 24-én, szombaton délelőtt 10 órakor.
Gyoma: június 25-én, vasárnap 16 órakor.

A katolikus oldalakat szerkeszti: Iványi László plébános

JÚNIUSI ÜNNEPEK

1. csütörtök:	Szent Jusztinusz vértanú
2. péntek:	Szent Marcellinusz és Szent Péter vértanúk
3. szombat:	Lwanga Szent Károly és társai ugandai vértanúk
4. vasárnap:	Pünkösðvasárnap
5. hétfő:	Pünkösðhétfő
6. kedd:	Szent Norbert püspök, vértanú
8. csütörtök:	Prágai Szent Ágnes szűz
9. péntek:	Szent Efrém diakónus, egyháztanító
11. vasárnap:	Szentháromság vasárnapja
13. kedd:	Páduai Szent Antal áldozópap, egyháztanító
15. csütörtök:	Árpád-házi Boldog Jolán szerzetesnő
18. vasárnap:	Úrnap
19. hétfő:	Szent Romuald apát
21. szerda:	Gonzága Szent Alajos szerzetes
22. csütörtök:	Nolai Szent Paulinus, Fisher Szent János püspök, Morus Szent Tamás vértanú
23. péntek:	Jézus Szentséges Szíve
24. szombat:	Keresztelő Szent János születése
25. vasárnap:	Évközi 12. vasárnap
26. hétfő:	Alexandirai Szent Cirill püspök, egyháztanító
27. kedd:	Szent László király
28. szerda:	Szent Iréneusz püspök, vértanú
29. csütörtök:	Szent Péter és Pál apostolok
30. péntek:	A római Egyház első szent vértanúi

ÚJMISE HUNYÁN ÉS ENDRÖDÖN

Május 13-án szombaton este Hunyán, 14-én vasárnap este Endrődön volt felemelő szép ünnepben részünk. Biacsi Dávid SJ jezsuita

atya újmisést tartott mindkét helyen. A kézvezető plébános e szavakkal mutatta be az újmisést, és köszöntötte.

Őseink azt mondták, hogy „egy újmisést áldásért érdemes egy pár csizmát elkoptatni.” Ez azt jelenti, hogy egy újmisére nagyon messziről érdemes elmenni áldásért. Nálunk fordítva történt. Az újmisést jött hozzánk, távolról, hisz most érkezett Párizsból.

Biacsi Dávid 1975-ben született Szabadkán, a Délvidék legjelentősebb magyar központjában. Mind nagybátyja (Mons. Nikolaus Lenner) és nagynénje (Dr. Elisabeth Fessl de Alemany), mind német-francia származású, a délvidéki magyarság sorsát vállaló édesapja, Antal (volt élsportoló, majd újságíró, országgyűlési képviselő) és magyar nemzetiségű édesanyja, Mária (szociológus) nemzeti közösségük és szülőföldjük szolgálatának elkötelezettjei. Őccse, Aron főiskolai hallgató.

Dávid szülővárosában nevelkedett, az irodalom és a nyelvészet, illetve a matematika s az informatika bűvkörében. Első szakmai tapasztalatát is ez utóbbiban szerzi, majd tizenkilenc évesen az anyaországba távozik, hogy tanulmányait Veszprémben (informatika szakos középiskolai tanár), később Budapesten (matematika, iranisztika) folytassa. Alkalmazott nyelvészeti kutatásai kapcsán bejárja csaknem egész Európát, illetve azon is túl Kanadát, Törökországot, Iránt. Ezek az esztendőök egyúttal — szakfordítóként — új szakmai tapasztalatot is jelentenek számára. De ugyanakkor középiskolai hittanári szakot is végez Veszprémben, és a lelkipásztori szolgálatban (pap nélküli istentiszteletek vezetése) szin-

tén elkötelezi magát, így járva a hit mélyülésének útját.

Egyetemi éve alatt, az esztelen délszláv háború idején az endrői plébánián talált menedéket, és másodikként otthont.

1999-ben lép be Jézus Társasága szegedi noviciátusába a magyar rendtartomány tagjaként. Az újoncidi gyakorlatait nemcsak a magyar jezsuita misekönyv szerkesztése, hanem értelmi fogyatékosok, vakok, hajléktalanok között töltött hosszú hónapok is jellemzik. Egyszerű szerzetesi örökfogadalmi után (2001, Budapest) két évig Miskolcon, a Fényi Gyula Jezsuita Gimnáziumban tanít informatikát, matematikát és hittant 10—18 éveseknek. A két Lengyelországban töltött nyári szünidő a jezsuita pedagógia és intézményvezetés tanulmányozásával telik.

2003-ban teológiai licenciacs szerzése céljából Párizsba küldik előjárói, ami alkalmat ad számára arra, hogy (TGV-módszerrel) megtanulja ősei anyanyelvét, a franciát. Tanulmányai mellett három évig önkéntesként tevékenykedik a francia Caritas keretében működő Menedékkérőket, Menekülteket és Bevándorlókat Segítő Központban (C.E.D.R.E.), ahol főleg Afganisztánból, Iránból és a Balkánról érkezettek fogadja. 2005 áprilisi párizsi diakónusszentelési óta pedig rendszeres lelkipásztori szolgálatot végez az egyiptomi kopt katolikus plébánián, valamint a magyar és a horvát katolikus missziókban.

Nem szűnik meg azonban érdeklődése az arab és a muzulmán világról: az iraki kereszt-

Ilyen étket még Párizsban sem főznek!

A birkapörkölt szakértői: Szilágyi András és Hanyecz Vencel

nyek helyzetét és az algériai muzulmán közösség életét tanulmányozza, 2005-ben pedig ismét hosszabb tanulmányutat tesz Észak-Afrikában és a Közel-Keleten. Jezsuita közösségében szakavatott informatikai szolgálatával, illetve a társasjátékok kedvelésével tűnik ki.

2006. április 21-én, msgr. Pénzes János szabadkai püspök, a szabadkai Szent Teréz székesegyházban pappá szentelte.

Jezsuita szerzetesi és papi életét Nyártól Egyiptomban kezdi.

Imádkozunk, hogy Isten akarata szerint teljesítse küldetését. Imádkozunk új papi és szerzetesi hivatásokért.

Hunyán, az újmise után egyházközségi vacsora volt. Szilágyi András főnséges birkapörköltje után magyarnóta és tombolajáték szórakoztatta a híveket.

Endrődön, az újmise keretében Iványi László tb. kanonok, plébános megújította a Templomos Lovagrend felajánlását a Szűzanyának.

Felejthetetlen ünnepben volt részünk.

Elsőálkozás:

Endrődön Pünkösdszombat 10-kor, Hunyán Pünkösdhétfőn 8-kor.

NEMZETI IMAÉV

Magyar litániák

A Szentlélek segítségül hívása magyarságunkért

Urunk, Mennyei Atyánk! Minden érték és minden nemes emberi szándék töled származik, mellyel Szentlelked által igyekszel testvérré, a nemes lelkű gondolkodásban közösségbe vonni minket. Kérünk, gyarapítsd népünk körében az igazlelkűséget, a tiszta és építő kultúrát és a lelkes igényességet és érdeklődést mindezek iránt.

– Áraszd ki nemzetünkre Istenünk a Pünkösdkor apostolaidra elküldött Vigasztaló Lelket, amely őket is reménnyel, lelkesedéssel és bölcsességgel halmozta el.

– **Küldd el magyar népünkre Szentlelkedet Urunk!**

– Add, hogy minden felszines és romboló hatással szemben azt válasszuk, ami bölcsességet, lelki kifinomultságot nyújt és hozzád vezet.

– Adj fiataljaidnak kedvet a tanuláshoz, a műveltséghez, a szellemileg igényes élethez.

– Adj ellenállóképiséget a szabadelvűséggel, erkölcsi szabadossággal, önkényes vallási fantáziálással szemben! Áldd meg művészeink, tudásaink munkáját, hogy a Te gondolataidat közvetítsék munkájukkal, és az embereket igyekezzenek összhangba hozni a teremtett világgal.

– Add, hogy a művészet minden területén előtérbe kerüljön a keresztény-nemzeti eszmévilág, ezáltal pedig a valóságos esztétikai értékrend.

– Ne engedd Urunk, hogy a közszellem megmérgezői, a konkolyvető emberek, háttérbe szoríthassák a Te bölcsességedet és dicsőségedet tükröző, töled tehetséget kapott egyéniségeket.

– Ne engedd, Urunk, hogy a tudomány a pénzvilágot és a hatalmat szolgálja, inkább add, hogy megfelelő etikai iránnyal az emberiség és a nemzet fejlődését segítse elő.

– Adj családjainknak természet szeretetet, hogy ezáltal teljesebben fogadjassanak be Téged, ajándékozó, teremtő Atyánk mindennapi életükbe.

– Segítsd a szülőket, hogy tudatosan odafigyeljenek gyermekeiknek a Te örök törvényeid szerinti nevelésére.

– Adj türelmet a szülőknél, hogy szeretettel tudjanak távol tartani gyermekeik életétől minden ostromló, káros hatást.

– Adj bölcsességet, és minél nagyobb hozzáértést a nevelőknek, pedagógusoknak a tudás helyes szemléletben való átadásához.

– Add, hogy gyermekeinkkel, ifjúságunkkal foglalkozó pedagógusaink valóban erkölcsi példaképeink lehessenek.

– Adj fiataljainknak igaz, hűséges és jó barátságokat!

– Adj fiataljainknak, olyan tiszta és a Te országoddal összeegyeztethető szerelmet, amely boldog családi életek bölcsője lehet.

– Adj a házastársaknak következetességet mindabban, amit házassági esküjükben megfogadtak.

– Add, hogy családjaink sejtékként egyházzal megjelenítői és jelei lehessenek a közös imádság, erkölcsi rend és a szentségek közös és rendszeres vétele által.

– Adj nemzetünknek szenteket, akiknek példája lelkesíti és helyes irányba tereli a közgondolkodást.

– Adj nemzetünknek olyan vezéregyéniségeket, akikre felnézhetünk, mert a Te erőd és a Te gondolataidat tükrözik a közigazgatásban, történelem formálásában is!

– Adj békés és fegyelmezett rendet a társadalomnak, amely alkalmat ad arra, hogy mindenki lelkiismerete szerint élhessen.

Istenünk, Atyánk, jó néhányszor érezzük úgy, hogy már csak a Te erőd segíthet nemzetünk fennmaradásához. Kérünk vezess minket benső megújuláshoz, hogy sorsunk a helyes és neked tetsző eszmék felszításával alakuljon tovább a megerősödés felé. Ámen.

Köszönetnyilvánítás

Tiszteletbeli kanonoki kinevezésemhez sokan gratuláltak szóban, levélben, E-mailben, telefonon, dísztáviratban, valamint e lap hasábjain keresztül. Köszönöm mindenkinek. Ez a kinevezés további szoros és közös munkára kötelez. Kérem ehhez a további segítséget. Köszönöm.

Iványi László
tb. kanonok, plébános

Szentelek élete

Az oldalt szerkeszti: Sóczó Géza

Szent László király

Ünnepe. Június 27.

Lengyelország, 1046 körül - †1095. július 29.

„Mikoron László, a kegyes emlékezetű király ült a királyságnak trónján – olvassuk Szent István Kis legendájában –, Istvánnak sírját felbontván megnyitották, és az illatnak olyan elszélesedése szállott fel, milyen a körülállóknak soha meg nem jelent, és mindenkinek beteg tagjai, kik is odafutottak, legott meggyógyultak, és mindenek, kiket a fájdalomnak néminemű megszállása tartott, gyógyulásukat érdemelték.”

1046 körül született Lengyelországban. Atyjától, I. Béla királytól a lovagi erényeket és az ország kormányzás elveit, anyjától, Richeza lengyel hercegnőtől a szilárd katolikus hitet és a mély vallásosságot örökölte. 1077-ben került a magyar trónra. Az ország kereszténnyé tételét, amelyet Szent István és a többi apostoli lelkületű hittérítő útnak indított, eredményesen befejezte.

VII. (Nagy) Szent Gergely pápa (1073-1085) engedélyével 1083-ban emelte előttrre a „kegyes emlékezetű király” Szent Istvánt, Szent Imrét, Szent Gellértet, apostoli munkájának egyik biztosítékaként, lelki háttérül, támogatóul.

„Szinte állandóan a tenyerén hordja, kardja élén hordja az életét: minden pillanatban kész odaadni azt Egyháznak, hazának, egyeseknek mindenk és mindenknek, akikben, amiben azt a két szentséget látja testet ölteni, amelyért élt: a magyar ügyet és az Isten ügyét” – írja róla Sík Sándor.

Egész élete, eljárásai, intézkedései a szentség jegyeit viselik magukon. Vigasztalta a bajtól sújtottakat, felemelte az elnyomottakat, az árvák kegyes atyja volt. Az ország minden lakosa csak kegyes király néven emlegette.

Egyik legszebb jellemvonása a megbocsátás volt. Amikor tehetette, szeretett félrevonulni és imádkozni. Imáinak hatásossága nyilvánul meg az alakját körülfonó legendákban is.

A történetírás István folytatójának tartja: békét szerzett a besenyőkkel és a kunokkal szemben (1085, 1091, 1092), megszilárdította a belső közrendet. Seregei vitézül harcoltak vele együtt, legendák fonódtak köré. (Tordai hasadék, Szent László

ló pénze, füve, forrásfakasztás, stb.) A háborúskodás számára keserű teher volt.

Az országban is rendet teremtett, szigorú törvényeket hozott. Nagyváradon és Zágrábban püspökséget alapított, több bencés monostort létesített, 1092-ben Szabolcs városában zsinatot tartott. Ennek intézkedései hathatósan emelték a papság és a nép vallási, valamint fegyelmi színvonalát. Megalapította a Szent Jobb apátságot a Szent Jobb őrzésére. A szenvedőket és a szerencsétleneket atyai szeretettel felkarolta.

1095. július 29-én Nyitra mellett halt meg. Egy ideig a somogyvári monostorban nyugodott „boldog teste” (Arany János) majd a nagyváradi székesegyházban temették el. Kultusza halála után hamarosan kifejlődött. Tulajdonképpen maga a nép avatta szentté, mielőtt az Egyház hivatalosan megtette volna. Sírjánál csodák történtek. Ezeket, valamint erényeit és érdemeit megvizsgálva III. Celesztin pápa, követe, Gergely bíboros által Váradon 1192. június 27-én a szentek sorába iktatta. Leánya, Szent Piroska, Iréné néven bizánci császárné lett. László halála után is (1095) a néphitben sokszor mentette meg övéit (reggel sokszor látták verítékező szobrát, csatából érkezett): „Utunkban, te nemes lovas, segíts meg, Hajrá, fogyjon az út, társak, siessünk.” (Janus Pannonius)

A nagyváradi székesegyház előtt állították föl híres lovas- szobrát, a Kolozsvári-testvérek alkotását, amely az ének szerint: „fénylik, mint a nap, ragyog, mint arany: Nem elégszik senki tereád nézni.” Állítólag ennek mása a győri székesegyház hermája, amely fenséget, erőt, s egyúttal nyájasságot is sugároz; ez volna a szent király igazi arca.

Magyarország, nagyváradi püspökség, több száz templom védőszentje. Ő a patrónusa a hunyai templomnak is. Szobra a szentélyből tekint reánk „Te arcul tellyes, szép piros valál, Tekéntettedben embereknel kedvesb”. Az endrődi templomban a szentély jobb oldalán a falon látható Szent László aranyozott faszobra.

Várad a török hódoltságig nemzeti szentélynek számított. Utána tiszteletét elsősorban a Győrbe került koponyareklye-tartó (herma) tartotta ébren, és a szétszóródott

ereklyék az ország számos templomában.

Művészi ábrázolásokon öltözet: királyi palást vagy páncél, díszmagyar a barokk korban. Jelképe a lándzsa, bárd, kard. A Szent László-legenda középkori jelképei külön fejezetet alkotnak. Falfestményei, köztéri szobrai számos helyen megtalálhatók.

Emlékezzünk...

azokra a magyar testvéreinkre, akiket ez az igazságtalanság arra kényszerít, hogy bár szülőföldjüket soha sem hagyták el, mégis egy idegen ország polgáraiként kisebbségben éljenek.

Több mint 80 éve megszakítás nélkül nagyon nehéz a sorsuk, kisebbségbe kerül-

tek saját hazájukban, és így kell a magyarságukat, a hagyományukat, a nyelvüket őrizni. Ennek a diktátumnak köszönhető a Vajdaságban, Erdélyben, Kárpátalján élő magyarokat erő napi atrocitás, éppen a napokban történt, hogy szlovák területen magyar tanárokat őrizetbe vettek amiatt, hogy anyanyelvükön meséltek el a magyar gyerekeknek a magyar királyok Koronázási templomának történetét Pozsonyban ...

Minden magyar, bárhol is éljen a Földön, június 4-én szomorúan emlékezik a világtörténelem legigazságtalanabb diktátumára, amely az 1000 éves történelmi Magyarországot a Kárpát-medencében élő magyarokat szétszakította. Húsz évszázad történelme nem ismer ehhez hasonló igazságtalan döntést, amelytől több mint 80 év óta szenved több millió magyar ember. Emlékezzünk és tisztelettel gondoljunk

folytatás a cimoldalról érte - ezzel a gondolattal kezdte ünnepi szónoklatát Dr. Túri Kovács Béla országgyűlési képviselő.

A hagyományt meg kell tartani, mert a nyelv és a hagyomány tisztelete az, ami megtartó egy nemzet életében.

További beszédét László atya szentbeszédében kimondott gondolat köré fonta, „a hőseinket ma már nem gyászoljuk, hanem ünnepeljük”.

Ennek tovább gondolása, hogy május utolsó vasárnapján azokat ünnepeljük, akik a legtöbbet, - amit ember adhat -, az életüket adták Endrődért, Gyomáért és az egész nemzetért. Ünnepeljük őket azért, mert olyat tettek, amit a hon kívánt tőlük, és megtették még az életük árán is...

Ünnepeljük azokat is, akik itthon voltak hőskök, mert a nehéz nyomorult időkben az aggodalmat, a félelmet úgy éltek meg, hogy a távoli harctéren lévő szeretteik, ebből semmit se érezzenek meg.

Fontos a hagyományörzése, mert erőt ad. Az elmúlt évszázad történelme úgy alakult, mint talán azelőtt soha, hogy mindig a győztesek írták a történelmet, mindenkit elsöpörve, kíméletlenül, úgy, hogy a veszteseknek már ünnepelni se lehessen, elvették még az önbizalmat is. Hosszú évtizedeken át, csak titokban, otthonunkban emlékezhattünk az I. világháború áldozataira, akik mint hőskök hitték azt, hogy a nemzetet védtek, ott ahol voltak.

A II. világháború hősei is a hont akarták megvédeni, még mindig hitték abban, hogy azt a hont védik, amely a két világháború között testvéreink millióit tudta ide visszazakapcsolni!

Gondoljunk, a néhány nap múlva bekövetkező trianoni gyászos emléknapra, de gondoljunk arra is, hogy 2004. december 5-én a magyarok is tettek valamit ehhez a gyászos évfordulóhoz...

Az előttünk álló, elkövetkező évek arról is szólnak, hogy ha túrnunk kell, akkor túrni fogunk! De emlékezzünk Deák Ferenc szavaira: „Türelemmel és végtelen türelemmel a történelem igazságot fog nekünk szolgáltatni”.

Emlékezzünk az 50 év előtti forradalomra, az 56-os hősökre és azokra a katonákra, és katonai vezetőkre, akik nélkül nem teljesedett volna ki nemzetünk történelmének e fényes korszaka. Ezek a katonai vezetők, akik a II. világháborúban is szolgáltak, pontosan tudták, hogy meddig kell, meddig szabad vállalni az áldozatot, a harcot. November 3-án az egyik katonai vezető azt mondta a harcoló fiainak: „... fiaim ennek a harcnak most vége

Üzenem az otthoni hegyeknek: a csillagok járása változó. És törvényei vannak a szeleknek, esőnek, hónak, fellegeknek és nincsen ború, örökkévaló. A víz szalad, a kő marad, a kő marad.

Üzenem a földnek: csak teremjen, ha sáska rájga is le a vetést. Ha vakond túrja is a gyökeret. A világ fölött örökdió a Rend s nem vész magja a nemes gabonának, de híre sem lesz egykor a csalánnak; az idő lemarja a gyomokat. A víz szalad, a kő marad, a kő marad.

Üzenem az erdőnek: ne féljen, ha csattog is a baltások hada. Mert erősebb a baltánál a fa s a vérző csonkból virradó tavaszra új erdő sarjad győzedelmesen. S még mindig lesznek fák, mikor a rozsdá a gyilkos vasat rég felfalta már s a sújtó kéz is szent jóvátétellel hasznos anyaggá vált a föld alatt... A víz szalad, a kő marad, a kő marad.

Polányi Éva szavalóművész

van, de soha nem lehet vége a lelketekben!”

Nézzünk szét a világban! Valóban mindenhol béke van?... A feszültségek arra intenek, hogy beszálljunk meg a nemzet egységét, ami mindennél fontosabb.

Őrizzük meg hőseink emlékét, őrizzük meg a templomot és az iskolát, amit őseink hoztak létre, őrizzük azt a kis közösséget, amely bár töredéke a réginek, de megvan! És biztosítéka egy új és boldogabb jövőnek!

A szónok személyes vallomással fejezte be gondolatait: „Őszinte és komoly boldogsággal tölt el, hogy az időjárás miatt abban a templomban mondhattam el gondolataimat, amelybe szüleimmel, nagyszüleimmel kisgyermekként jártam, ahol megéltam a II. világháború borzalmait, és ahol elsőáldozó voltam”.

Császárné Gyuricza Éva

Tűz Tamás: Hazám

Mint zúgó szél a rétek csókját, hazám magammal hoztalak. Itt vagy velem. Fáradt agyamban dalolsz, mint csobbanó patak. Játékszerét a gyermek jobban nem örízné: ha jó az éj, tündéri képedet szorítom szívem fölé.

Te drága táj, zöld lombjaiddal szelíd körtáncot lejtész itt. Folyóid karcsú, kék szalagja még él, még bennem rejtezik. A város is, ahol születtem, halvány rajzával itt lebeg. a régi tornyok, csöndes utcák és halk terek.

Kibomlik minden friss csokorként. A játékszin benépesül. Arcok villannak föl a multból, csaták és zászlók s egyre gyűl a hősi vér piros folyója s a hömpölygő évszázadok vad ütemében, mint a fákllya lelked lobog.

Mint édesanyám könnyes csókját, hazám, magammal hoztalak. Itt vagy velem. Lángolsz a számon, miként a lobbanó szavak. Majd ha kigyúl a szép reménység, mint tündöklő gyümölcs a fán, öledbe hullok mindörökké áldott hazám.

Wass Albert: Üzenet haza

Üzenem a háznak, mely fölnevelt: ha egyenlővé teszik is a földdel, nemzedékek őrváltásain jönnek majd újra boldog építők és kiássák a fundamentumot s az erkölcs ősi, hófehér kővére emelnek falat, tetőt, templomot.

Jön ezer új Kőműves Kelemen, ki nem hamuval és nem embervérrel köti meg a békesség falát, de szenteltvízzel és búzakenyérrel és épít régi kőből új hazát. Üzenem a háznak, mely fölnevelt: a fundamentom Istentől való és Istentől való az akarat, mely újra építi a falakat. A víz szalad, a kő marad, a kő marad.

És üzenem a volt barátainak, kik megtagadják ma a nevemet: ha fordul egyet újra a kerék, én akkor is a barátjok leszek és nem lesz bosszú, gyűlölet, harag.

Kezet nyújtunk egymásnak és megyünk és leszünk Egy Cél és Egy Akarat: a víz szalad, a kő marad, a kő marad.

És üzenem mindenkinek, testvéreink, rokonnak, idegennek, gonoszoknak, jónak, hűségeseknek és alávalónak, annak, akít a fájás űz és annak, kinek kezéhez vércseppek tapadnak: vigyázzatok és imádkozzatok! Valahol főtt a magos ég alatt mozdulnak már lassan a csillagok. A víz szalad, a kő marad, a kő marad.

Maradnak az igazak és a jók. A tiszták és békességesek. Erdők, hegyek, tanok és emberek. Jól gondolja meg, ki mit cselekszik! Likasszák már az égben főtt a rostát s a csillagok tengelyét olajozzák szörgalmas angyalok. És léssen csillagfordulás megint és miként hirdeti a Biblia: megméretik az embernek fia, s ki mint vetett, azonképpen arat. Mert elfut a víz és csak a kő marad, de a kő marad.

Endrőd néprajza

Rozsnyói Szonda István

Gyomaendrődi Múzeumi Napok

(2006. április 28-29)

Tisztelt Olvasó!

Az endrődi kötődésű emlékek kutatásakor gyakran ki kell tekintenünk a falu határán túlra. Hiszen a sártói, ballai, ecsegi, stb. pusztai területeket benépesítő lakosság jelentős részét képezték az Endrődről kitelepült családok.

A jelen esetben is az endrődi gyökerű Varga családnak, a dévaványai határban felállított keresztjének megújításáról közlünk korabeli dokumentumot.

„1896”

„Nagyméltóságú és Főtisztelendő Érsek Úr!
Kegyelmes Uram!

A dévaványai határban, az úgynevezett köleshami dűlőben álló fakeresztet mely a kidőlés megakadályoztatása végett már évekkel ezelőtt támoszlopfákkal lett megerősítve, annyira elkorhadt már, hogy a legkisebb szélnek alkalmával kidől s magasztos rendeltetésének többé, meg nem felelhet.

Mínt hogy a kereszt fenntartására az alapítványt tevő néhai Varga András és neje Balla Amália itt lakó örökösei is nagyon óhajták, hogy a teljesen elavult fakereszt helyébe még ez évben egy új kökereszt állíttassék, mi annál is inkább kivihető miután az úgynevezett Varga-Balla Kereszt alapítvány ez időszerűtől összege 522 forint 14 kr.-ból áll. Ennél fogva több kőfaragótól kértem be ajánlatot és költségvetést, de a legolcsóbb s legmegbízhatóbb volt a Starciskay Soma szarvasi szobrász ajánlata, a ki a keresztet kemény szürke kőből 4 méter és 26 cm magasságban, s rajta gazdagon aranyozott nem vaspléh, hanem színvas öntvényi Krisztus alakkal 165 forintért elkészíteni hajlandó. Míg az általam felszólított vállalkozók, ugyanezen kiállításban 220-300 forintot kérnek munkájukért. Ennél fogva a Starciskay Soma szobrász / alatt tiszteletteljesen ide mellékelt költségvetését azon legalázatosabb kérelemmel van szerencsém betervezteni./

Varga-Balla kereszt mai állapota

Miszerint egy új kökereszt felállítását engedélyezni s a betervezést költségvetést egyháztanárságilag jóváhagyni kegyeskedjék.

Starciskay Soma már a múlt évben is itt dolgozott, midőn a templom előtt álló Gr. Hunyady féle márvány keresztet nagyon jutányosan, valamint a templom munkában két oszlopot az egész hitközség teljes megelégedésé-

re kijavította, s megaranyozta.

Többiben atyai és főpásztori magas kegyelmibe ajánlottan, felszentelt kezeinek csókolása mellett, a legmélyebb tisztelettel vagyok

Nagyméltóságodnak

Déva Ványán 1896. Március 4-én

Krisztusban engedelmes fia
Moldoványi Gyula
Dévaványai lelkész”

Városunk kulturális életében fontos szerepet vállal az Endrődi Tájház és Helytörténeti Gyűjtemény. A 2000. évi bővítés óta a kiállító hely minden évben gyarapszik, és új kiállításokkal bővül.

2004-ben útjára indítottuk tudományos konferencia sorozatunkat, mely az idén harmadik alkalommal ülésezett. A múzeológiai munkák mellett részt veszünk az országos Tájházzövetség munkájában is. Ennek eredményeképpen került megrendezésre a szövetség regionális találkozója városunkban. Az országos hatáskörű tájházzövetség a magyarországi tájházak szakmai és érdekvédelmi szervezete. Szakmai továbbképzései, melyet a szentendrei Skanzennel közösen szervez, gyakorlati útmutatásokkal segíti a tájházak működését és a tájház vezetők munkáját. A gyomaendrődi tanácskozást városunk polgármestere, Dr. Dávid Imre nyitotta meg. A levezető elnökségi tisztet Szabylár Péter a szövetség ügyvezető elnöke töltötte be. A tanácskozáson részt vettek a helyi érdeklődőkön kívül a dél-alföldi régió tájházai és muzeológusai.

Előadások:

- Fuchszné Benák Katalin (a Tájházzövetség dél-alföldi régiójának elnöke):

Gyűjtemények, tájházak a Dél-Alföldön

- Andó György (a Békés Megyei Múzeumok Igazgatóságának igazgatóhelyettese):

A magyarországi szlovák tájházak és a Legátum KHT helyzete

- Dr. Füzes Endre (a Tájházzövetség elnöke, a szentendrei Skanzen nyugalmazott főigazgatója):

A gyűjtemények feltárása

- Batári Zsuzsanna (a szentendrei Skanzen muzeológusa):

Hitelesen berendezett tájházak, színvonalas programok

- Szonda István (az Endrődi Tájház és Helytörténeti Gyűjt. néprajzos - muzeológusa):

A tájházak és helytörténeti gyűjtemények szerepe a szaktudományos képzés vérkeringésében

A konferencia után került sor a Vi-

dovszky Képtárban É. Kovács László gómörzslősi festőművész „Gömöri örökség” című kiállításának megnyitójára. A tárlatot Dr. Vitéz Ferenc főiskolai docens, művészeti író nyitotta meg 17 órakor.

A rendezvényünk következő nap délelőttjén, a Helytörténeti Gyűjteményben nyitlak meg a kiállítások.

Kiállítás megnyitók az Endrődi Tájház és Helytörténeti Gyűjteményben: április 29. szombat (Gyomaendrőd, Sugár út 18-20)

- A Múzeumbarátok Köre KHE. gondozásában felújított régészeti kiállítás megnyitója

A kiállítást megnyitotta: Gulyás András régész (Tessedik Múzeum, Szarvas)

- Háborús emlékek című kiállítás megnyitója

A kiállítást megnyitotta: Dr. Zakar Péter Ph.D. történész

- Lóvontatású mezőgazdasági eszközök című kiállítás megnyitója

A kiállítást megnyitotta: Dr. Cserenyák László Ph.D. (a Szatmári Múzeum igazgatója)

- Lovas felvonulás indult az Endrődi Tájház elől a Sajt és Túró Fesztiválra

A nap második felében megrendezésre került a -

III. Gyomaendrődi Tudományos Néprajzi Konferencia

2006. április 29. szombat Közösségi Ház (nagyterem)

(Gyomaendrőd, Blaha u. 19.)

A konferencia fővédnöke: Dr. Ujváry Zoltán professzor emeritus

Konferencia elnök: Dr. Dénes Zoltán egyetemi tanár

Előadások:

- Dr. Zakar Péter Ph.D. (történész): Az 1848 emlékezte

- Nagy László (a szeghalmi Sárréti Múzeum igazgatója):

A katonáskodás és a háborúk emlékei a sárréti hagyományban

- Kész Barnabás (történész, néprajz PhD hallgató):

A II. világháború és a „málenkij robot” emléke Kárpátalján

- Dr. Dénes Zoltán (egyetemi tanár):

Az egyházak helyzete Magyarországon 1956-ban

Dr. Cserenyák László és Szonda István

Gyoma néprajza

Rovatvezető: Cs. Szabó István

Részletek a Gyomai Református Egyház 18-19. századi néprajzi, helytörténeti értékű adataiból - VI. rész

Sorozatunk következő részeiben az 1782-1791 közötti években történt templomkörüli munkálatokról majd ezt követően az 1791 évtől (ekkor kezdték a ma is fennálló torony alapjait lerakni)- 1812-ig tartó jelenlegi templomunk építési munkálatairól adunk közre bizonyára érdekes – esetleg eddig nem ismert adatokat.

Az 1705-1720 között még romlott állapotában is fennálló gyomai középkori templomot – melynek helye mindeztideig régészeti feltárások elmaradása miatt is ismeretlen. – 1733-ra lebontották, illetve a vármegyei felmérés tanúsága szerint, annak csak alapfalai látszanak. Ezt a volt római katolikus templomot akkor már 1540 évek óta reformált vallású hívek használták és a „Sáros ér - Nagy Körözs” torkolatánál állott. A „Nagy - Körözs” alatt a mai Hármaskörös község alatti „lemetszet” ága –holtága értendő.

A „Sáros ér” nagy valószínűséggel megegyezett az 1816 évi „regulációs” (mai értelemben településrendezési) térképen feltüntetett Danca ér, a mai városháza helye táján a Körözsbe torkolló „időszakosan vízzel teli –eső, hólé, szennyvíz árokkal”. Így a régi középkori templomok helyét is e tájon - ha nem is a református nagy templom pontos területén – kell feltételeznünk. Amikor a mostani nagy templom alapjait ásták az építőmesterrel kötött szerződés szerint – aki Fischer Agoston kecskeméti építőmester (vállalkozó), volt – „oda (az alapba) a mostan még fennálló régi templom alapfalában feltalálható megegyezett téglákat mind berakatom”. Természetesen előbbi szerződéspontban az is benne volt, hogy a régi templomot lebontja – „tetejétől az aljáig” – s a még használható faanyagot is az új templomba építi. Hiteles okmány van arról, a Békés vármegyei Nemesi Közgyűlési iratokban 1755 évről, hogy a gyomaiak igen régi és szűk templomukat mely részint téglából, vājuból s fából építődött, megújítani s bővíteni óhajtanák. Amire aztán jó 10 év múlva kerülhetett sor, hosszas utánajárásokkal. 1805-ben Fischer Agoston „májszter uram” embereivel ezt bontatta le. E mellett vagy ezzel szemben állhatott egy régi parókia, illetve lelkész lak, kántori lakkal, mert amikor 1887-ben új városháza építését határozta el az előjáróság, ezen épületek portáit cserélte el az egyház a mostani Kossuth Lajos utca – Hősök útja sarkán álló lelkészlak területével (ami mellett most valamiféle áruház épült) s e mellé épült az új kántori lak is. A régi ámbitusos, oszlopos-tornácos nádfedeles városháza a mai tornacsarnok helyén állt, a Hollerfele halvá mellett állott a jegyzői lak, majd követte az orvosi és gyógyszerési lak.

Hát ennyit az „előzményekről”.

1782 esztendőben a 'Kováts Mesternek a Toronyhoz való eskábákért fizettem; 'Harang tengejiér s egy dézsa abrontosásír 51 krajcárt, Olajat vettem a 'Haranghoz 30 kr., A templomot körbe tapasztóknak 45 Forintot, A Templomot Tapasztóknak a' munkák végzetivel áldomásba Husár, Borír 7 Frt. 9 kr., A Görög Vasír botosnak Vasír meg szegekír a' Catedrához (=szószekhez) 1 frt.20 kr., Kun Mihálynak mikor a Cathedra tsinálásír 9 frt., a' Görögnek Létz szegekír, Harang Kötélír 33 kr., Vitkainak Templom Tapsztásír s még

Oskolák, Parochiális Ház tapasztásír 7 frt. 52 kr., Kun Mihálynak a Templom meszelísír 51 kr.,

1783-ban Egy Lámpásír s Toronyba 12 kr., egy font olajír a 'Harangokhoz, 1 frt., 4 rúd vasír és festikír a Cathedrához 5 frt.

1781. ápr. 19. A Görögnek a harang ütőjét szorítani két száll szíjjír 9 kr., Juhász Jánosnak egy tőgyfa deszáír a Toronyba 17 kr., Templom ablakok fódózásír 3 frt., Templombéli Székekre Pántokír 24 kr. Templomhoz való Seprű rúdjaír 4 kr., A' Torony építetésihez való készületekre; 253 Szál Deszkákír, részint á.kr, rész szerént á. 12 kr., rész szerént á 13 kr. És fél, úti köccsiggel edgyütt Váradrúl, áldomással 62 frt.19 kr. Áldomás külön 18 kr. 1792. július 8-án tég-lavetőket kifizettem 62 frt. 5 és fél kr., Seböknének Deszkákír 2 frt.45 kr., 'A' Torony felvetetése alkalmatosságával a Leginyeknek 2 frt., még egy kis vatsorára 6 frt. 11 kr. Két Meszes Láda vaszat-tásír és két mészkeverőír 48 kr. Egy Dé'sáír 24 kr., 111 Darab Létz Szegír 30 kr.

1792. November 6-án a' Tégla vető Leginyeknek 21 frt. 15 kr., Téglavető Mesternek 68 frt. 50 kr. December 20-án a' Simai 34 Öl Sing fáír á.Frt. 2 öszvesen 68 frt. A' Gyulai Tégla Mester keze alatt lévő Leginyeknek 135 frt. 17 és fél kr.,

1792. Május 7-én fizettem LIMSBAUER KÜMÜVES Mesternek a' Torony fundamentumának felvetésekor elő pénzbe 50 frt.ot. Szept. 14-én Ugyan Üneki 150 frt.-ot Cselei István, Kováts Jó'sef, Leleszi István, Faragó Jánosnak Téglák Kementzébe hordásír 3 frt.-ot fizettem, Máj. 13.Csapó Sámuelnek mikor nagy Kérbe ment a' Mész eránt való tudakozásra Levéllel úti köccsigbe 43 kr. Túron Lakos Lakatos Leginytől vettem az Toronyhoz zárat 7 frt.,

1793. Mártz. 12 Latzka György Mész égetőnek fel pénzben 24 frt.-ot fizettem.

Cs. Szabó István

Az ablak teszi a házat

MŰANYAG AJTÓK,
ABLAKOK GYÁRTÁSA
EGYEDI MÉRETRE IS.

5502 Gyomaendrőd,
Fő út 81/1
Tel/Fax: 66/386-328

EGYEDI CIPŐGYÁRTÁS!

34-től 48-as méretig
női és férfi alkalmi és utcai modellek.

DEFORMÁLT LÁBRA IS, igény szerint.

Természetes alapanyagokból,
Rövid határidőre készítjük a cipőket.
MÉRETFELVEVŐHELY: HUNGELL KFT
Gyomaendrőd, Fő út 140/2. Tel.: 06-30 283-42-60

lovasbemutató a Tájház előtt

KANONOKI BEIKTATÁS

2006. április 28-án a szegedi Dómban, Gyulay Endre szeged-csanádi megyéspüspök a Szeged-Csanádi Székeskáptalan tiszteletbeli kanonokjai sorába iktatott két szeged-csanádi egyházmegyes és két határon túli magyar papot. A beiktatási ünnepségen jelen volt Martin Roos temesvári püspök is.

Az ünnepi főpásztori szentmise kezdetén Dr. Kisházi-Kovács László, a Szeged-Csanádi Székeskáptalan jegyzője olvasta fel a négy újonnan kinevezett tiszteletbeli kanonok kinevező dekrétumát. A kinevező okiratok kiemelik a 975 évvel ezelőtt Szent Gellért vértanú püspök által alapított ősi Csanádi Egyházmegye utódpüspökségeinek egységtörekvését. „Hogy a Szent Gellért vezetésével elindult három egyházmegye lelki egységét biztosítsuk és bizonyítsuk, ezért a Nagybecskereki Egyházmegye főpásztorának, a Temesvári Egyházmegye főpásztorának és a helyi Székeskáptalan beleegyezésével Főtisztelendő Bogdán József pápai káplán, törökkanizsai plébános úrnak és Böcskei László temesvári általános helynök úrnak a Szeged-Csanádi Székeskáptalan tiszteletbeli kanonoki címét adományozom” – írja oklevelében Gyulay Endre szeged-csanádi püspök.

Lelkipásztori munkájuk elismeréseként és megbecsüléseként a Szeged-Csanádi Egyházmegye két plébánosát, **Bajnai István** battonyai plébánost és **Iványi László** gyomaendrődi plébánost is tiszteletbeli kanonoki címmel tüntette ki a szeged-csanádi főpásztor.

Az új beiktatott tb. kanonokok, balról jobbra: Iványi László endrődi plébános, Böcskei László temesvári helynök, Bogdán József pápai káplán, törökkanizsai plébános és Bajnai István battonyai plébános

Amit Isten egybekötött...

2006. május 6-án kötött házasságot az endrődi templomban **Ajtony Ákos** és **Kézi Zsuzsa**.

2006. május 27-én **Szujó Zsolt** és **Bálint Edit** is házasságot kötött az endrődi Szent Imre templomban.

Mindkét pár életét kísérije szeretet, boldogság, Isten áldása.

HÍREK A KÁRPÁT-MEDENCÉBŐL

„... megmarad egy diadalmas erdélyi igazság: ez a föld egymás mellett... megtartja örökös tarka virágzásban a népeket, akik rajta és érette munkálkodnak.”

Kós Károly, 1925.

AZ EGÉSZSÉGES ÖREGEDÉS 30 PONTJA

Cél: „Fenntartani a test töretlen egészségét, a szellem állandó élénkségét és nyugalmát és megőrizni ezeket a késő öregségig, amikor betegség és küzdelem nélkül a test és lélek búcsút mond egymásnak.” (van Borehaave, XVIII. Szd.)

Szemponctok és jótanácsok:

1. Nem naptári évek, hanem saját személyes életünk szerint öregszünk, ezért - ismerkedjünk önmagunkkal, kössünk békét magunkkal, és tudatosan törekedjünk arra, hogy vágyaink, képességeink és lehetőségeink között egyensúlyt teremtsünk.

2. Vegyük tudomásul, hogy a JÓ ÖREGEDÉST megszabják: az egészség, tevékenység, érzelmi-hangulati állapotunk, ön- és közbizalmunk, - társas kapcsolódásunk, - valakihez, valamihez, valahová tartozásunk, - anyagi biztonságunk, - hasznosságunk tudata és a folyamatos érdeklődéssel kísért tanulás, kíváncsiság, ezért ezek karbantartása SAJÁT FELADAT is.

3. Figyeljünk megszokott napirendünkre, és szükség szerint módosítsuk, - napi feladataink, teherbírásunk és igényeink figyelembevételével.

4. Testi - lelki változásaink és panaszaink egészséges idősödésünkkel is velejárhatalnak, - ezért ne essünk pánikba, - kérjünk orvosunktól tanácsot, - lehetőleg ne „diagnosztizáljuk magunkat”.

5. Az egészségre, betegségre, öregedésre vonatkozó rengeteg reklám és ajánlás szolgai alkalmazását kerül-

jük, - orvosunk tanácsa nélkül ne alkalmazzuk.

6. Lehetőség szerint kerüljük a több órás passzív TV nézést, a közbeni naszolgatást, sörözgetést, vagy egyéb iddögálást, félóránként álljunk fel, mozgassuk meg végtagjainkat.

7. Hallgassunk naponta kellemes és megnyugtató zenét, ha tudunk énekelgessünk, dudorásszunk, - adjuk át magunkat a muzsika csodálatos hatásának - vegyünk részt ilyen rendezvényeken, - akár mi magunk is muzsikáljunk.

8. Ne dohányozzunk, - kerüljük a dohányfüstöt.

9. Többször és kevesebbet együnk, étkezésünk ne gépies legyen, - hagyjuk meg a kellemes feltételeit, örömmel együnk, még csekély-égeket is, - figyeljünk arra, hogy csökkentsük a kalória bevitelt, az állati zsírokat tartalmazó ételeket, a puffasztó és gázosító tápanyagokat és italokat, (szénsavas üdítők), étkezéseink lehetőleg megszokott ritmusban legyenek, - és problémák esetén különösen, de egyébként is MERJÜNK VÁLTOZTATNI TÁPLÁLKOZÁSI SZOKÁSAINKON A KORSZERŰ IRÁNYELVEK FELÉ (gyümölcs, zöldség, saláta).

10. Oldjunk a görcsösséget, a szorongató aggályosságot, az előítéletek nyomasztó hatásait, rajtunk kívülálló és ható események befolyását és ne szégyenkezzünk kopásaink, korosodásunk velejárási jellemzői miatt - oldjuk fel ezeket derűs bizakodással.

11. A vizeletet, székletet erőltetetten ne tartogassuk (eltekintve kivételes helyzetektől) ilyen gondok esetén napi folyadékbevitelünket ne szorítsuk vissza tudatosan.

12. Naponta legalább fél órát tempósan gyalogoljunk és - ha orvosi külön tiltás nincs - lépcsőzzünk óvatosan, - ahová csak lehet gyalogoljunk - kerülve lehetőleg a kifejezetten kockázatos helyeket, átkelőket, szennyezett környezeti hatásokat, - de legalább heti háromszor másfél óra testgyakorlás kell.

13. Az általánosan ajánlott „ideális testsúlyt” 10%-nál többel ne haladjuk túl.

14. Naponta, hacsak nincs orvosi ellenjavallat - legalább 6-8 pohár (2 dl-s) vizet fogyasszunk el, - akár teával, levestel, rostos itallal.

15. Fogyasszunk rendszeresen magvakat: gabona, szezám, szója, kukorica, napraforgó, tökmag, grépfrütmag, és amennyiben nincs rá allergiánk, - virágport. Naponta néhány dióbelet, mézzel, esetleg mazsolával ugyancsak fogyasszunk, - valamint durvaőrlelésű barna kenyert.

16. Nincs szükség alkoholos italra, kábító hatású szerekre, izgató és ajzószerekre, mesterséges nyugtatókra és altatókra (kivéve az orvosi javaslatot).

17. Ne csak testünket, hanem szellemünket is tartssuk frissen, edzésben! Lehetőségek: ismétlődő tanulás, új tanulás, (nyelvek, számítógép, kreatív tevékenységek),

társasjátékok, keresztrejtvény, sakk, kártya, dominó, tudásérintés, tudásfejlesztés, beszélgetések, tanácsadó tevékenység, klubtevékenység, munkavállalás, korrepetálás, egyéb szellemi tréningek, írás, önéletrész, naplórész.

18. Hetente legalább egyszer gondoljuk át, hogyan tudunk megküzdenni gondokkal, problémákkal, feladatokkal, terhelésekkel, milyen tanulságokat tudunk levonni, - miként használhatjuk fel tapasztalatainkat a jövőben, - elmélkedjünk.

19. Legyünk érdeklődők szeretteink, barátaink, ismerőseink, rokonaink lakó- és szomszédügyi társaink iránt, - figyeljük meg környezetünk életét, eseményeit, - fogalmazzuk meg mit hogyan tettünk volna, vagy mit szeretnénk.

20. Vegyünk részt gondolatban, akár napi tevékenységgel is a közösségi, társadalmat érintő ügyekben, segítő magatartással, tanácsadással és segítségnyújtással, - ne zárkozzunk el jobbitó politikai, társadalmi, intézményes kezdeményezésektől. Jelöljük meg önmagunkkal világunkat.

21. Este azzal fekdjünk le, hogy holnap mindent újrakezdhetünk és hittel, bizakodással vágunk bele a holnapba.

22. Mások bajait és gondjait ne „átvegyük”, hanem szükség szerint álljunk segítségükre.

23. Kerüljük a közvetlen napozást, a déli órákban különösen, - és inkább tartózkodjunk lombárnyékban.

24. Ugyan divatos mostanában az idősök „világlátó utaztatása”, mégis megfontolás ajánlható, mivel az idősödéssel gyengülő szervezeti védőműködések miatt idegen fertőzésekkel szemben fogékonyabbak lehetünk (környezeti ártalmak, klímahatások, táplálkozási különbözőségek).

25. A „lelki mérgekkel” szemben is esékényebb az idősödő ember, ezért az élet dolgait kissé „kivülről” kell szemlélnünk.

26. Éljük bele magunkat abba az öntudatba, hogy voltunk, és vagyunk valakik, - hogy szervek részesei és meghatározó láncszemei voltunk és vagyunk történelmünknek - nemzedékek kapcsolat-hálózatában. A magány nem törvényszerű, magunk társai is vagyunk.

27. A hívő ember előnyben van a hitével, - mert végső kérdésekre válaszai vannak, bizonyossága és biztonsága segíti a végső elbúcsúzáshoz.

28. Megoldatlan dolgainkat az „idő” is mérsékli, - bízzuk azokat az időre.

29. Célkitűzéseinket, programjainkat mindig mérjük önmagunk lehetőségeihez, - mert a csalódások, kudarcok rontják életkilátásainkat.

30. Ne kiszolgálói legyenek szeretteinknek, hanem együttérző és segítő társaik.

Prof. Dr. Iván László

Közreadta:
Császárné Gyuricza Éva

Evangélikus Oldal

„Ez az én szolgám, akit támogatok, az én választottam, akiben gyönyörködöm. Lelkessel ajándékoztam meg, törvényt hirdet a népeknek. Nem kiált, nem lármáz, és nem hallatja szavát az utcán. A megrepedt nádszálát nem töri össze, a füstölgő mécses nem oltja el, igazán hirdeti a törvényt. Nem alszik ki, és nem török össze, míg a törvénynek érvényt nem szerez a földön; tanítására várnak a szigetek.” (Ézsaiás 42,1-4)

Kedves Olvasó!

Csodálatos képek, gyengéd és bátorító vigasztalás olvasható a fenti igében, amely mellett durvának és otrombának tűnik minden más leírt vagy kimondott szó. Néhány mondat, néhány vers, amellyel egészen közel hajol hozzánk az Úr, szinte tenyerére vesz, és úgy óv, ment és emel ki a kilátástalanságból bennünket is.

Nem véletlenül, hiszen ez az ének azokhoz szól, akiknek megtört az életük, akik elveszítettek minden távlatot. Isten babiloni fogságban sínylődő népéhez, akik távol hazájuktól, otthonuktól szenvednek megannyi mérhetetlen fájdalmat hordozva. Már nem csupán a fogság okozta gyötrelmek miatt, hanem a saját mulasztásai és bűneik miatt is, amikor önelégült magabiztosságukban, hátat fordítottak minden értéknek. Önállóságra vágyva, eltaszították maguktól a segítő kezet. Elfordultak még az Úr követeitől is, akiket megmentésükért küldött. Azok számára a „megrepedt nádszálak” és „füstölgő mécsesek” számára íródtak ezek a sorok, akik az önmaguk által kialakított kettős mérce létbizonytalanságában bukdácsolnak. Önmagukat helyezték mindenek és mindenki fölé. Gögös magabiztosságban sodródtak távol minden védelmet nyújtó menedéktől, és életükkel olyan terhet vettek magukra, amelyet nem tudtak elhordozni. Mindkét kép az értéktelenséget és a mulandóságot ábrázolja, ahol egy fuvalat is elég, hogy mindez elmúljon. Egy szövetségben oly sokszor megbukott népet, amely minden hitelét elvesztette. Értéktelenné lett, ami már nem való semmire. Ítélet alatt van, egy saját maga által hozott ítélet alatt, de mégis mérhetetlenül szomjazik az irgalomra. Hozzájuk szól a vigasztalás, Isten egészen közel jövő szeretetéről tanúskodva.

Természetesen, mint minden prófétai kép, ez is túlmutat egy adott történelmi korszakon, és egy szűk csoporton. Megrepedt nádhoz és füstölgő mécseshez hasonló életű emberek mindig is voltak, és most is itt vannak körülöttünk, közöttünk. És azt is tudjuk, hogy nem kellene a templomtornyunkat megtépázó viharhoz hasonló szelek, hogy a nádszál végleg eltörjön és a mécsesünk végképp kialudjon.

Önnön kettős mércénket nagyon is jól ismerjük. Mindazt, ami szerint alakítjuk értékrendünket, egész életünket. Ítéletet tartunk mi is magunk felett, amikor elfordulunk Teremtőnkől, amikor azért küzdünk, hogy megszabaduljunk azoktól a kötelekektől, amelyek Istenhez kapcsolódnak bennünket, hogy önmagunkat istenisítsük. Szabadulnánk a törvényétől, hogy a magunk alakította szabályok szerint rendezhessük be életünket, de törvényeink önmagunk felett mondanak csak ítéletet. Súlyos láncként neheznek ránk azok az íratlan szabályaink, amelyek a természetben is uralkodnak, de kegyetlen törvények azok. Mi mégis ezt akartuk, ezt tanítjuk, ezt oltjuk bele a gyermekek szívébe.

Egy olyan világot, ahol a verseny uralkodik, ahol nincs irgalom a gyengének, nincsen helye a selejtnak. Egy olyan világot, ahol az erősebb az úr, és a hangosabban szólónak van igazsága. Egy olyan világot, ahol a pillanatnyi érdekek alakítják a törvényeket, és aki vesztes, annak nincs kegyelem, végleg derékba törhet az élete. Ki törődik vele, amikor az emberi élet is csak addig érték, amíg kihasználható, amíg a 100% feletti teljesítmény is kiprélhető belőle, és ha már fakulni kezd, vagy gyengülni a kezében az erő, akkor már csak a fizetett szerződések – egészségbiztosítás, nyugdíjbiztosítás, balesetbiztosítás és ki tudja még milyen biztosítás – garantálhatják az úgynevezett emberi bánásmódot?

A magunk alkotta szabályrendeletek zavaros paragrafusrengtegekben, harsogó fél igazságaink között azonban egy egészen halk, gyengéd és tiszta hangon szólal meg újra és újra a Isten igazsága. Nem kiáltva, nem lármázva, mégis annyira mas tónust megütve. Olyan csodálatos igazságot hirdetve, amely kitűnik minden kép-lékeny meghatározás közül, amivel az emberiséget értelmezzük. Isten perifériára szorított törvénye nem rablánc, mint némelyek állítják. Nem korlátozni akar, hanem az igazi szeretetre felszaba-

dítani.

Tudjuk, ismerjük, hiszen szívünkbe íródtak Jézus szelíd szavai, és hallhatjuk is evangélikus istentiszteleteinken minden úrvacsorát megelőzően a gyónás alkalmával: Szeresd az Urat a te Istenedet, teljes szívedből, teljes lelkedből és teljes elmédből ... és felebarátodat, mint magadat! És halljuk nyomtatékosan: Nincs más parancsolat, ami nagyobb ezeknél. Ez Isten törvénye: a szeretet parancsa, ez Isten igazsága.

És hogy mennyire közel került hozzánk ez az isteni igazság? Mennyire nem üres választási ígéretként hangzott az Ézsaiási prófécia? Az a gondviselő mennyei Atyánk tetteiben mérhető csak, ahogyan mellénk lép, egészen közel hozva kegyelmét Jézus Krisztusban. Nem csupán Teremtőként mérve az emberi sorsot, hanem a Fiúban vállalva is azt. Vállalva a megtöretést, vállalva értünk, a felettünk kimondott ítéletet. Csendesesen érkezett, egy betlehemi jászolgyba, egy kisgyermek törekénységével, egészen közel jött hozzánk az Isten, hozva szabadítását.

A Magyar Testvéri Börtöntársaság emblémájában szerepel az Ézsaiási kép, a megrepedt nádszállal, és a börtönmissziói szolgálatban igazán megtört életsorokkal lehet találkozni, ahol Izrael népéhez hasonlóan, nem csupán a körülmények terhei alól vágyódnak a rabok a szabadulásra. Jézus megszabadító ereje még ilyen körülmények között is képes célhoz érni, és képes megtört életet, repedéseket beforrasztani. De az életünk első hajszárepedései, nem egy fegyház falai között keletkeznek, igazi rabságunk nem a valós börtönök rácsaihoz kötődnek. Káros szenvedélyek, görcsös öngizolási vágy, gögös magabiztosság, és a saját túlmutató igazságtól való rettegés mind-mind olyan fal, amely elzár minket az igazi valóságtól. Élő Krisztusunk azonban most is meg akar szabadítani, és itt van, hogy sebeinket begyógyítsa. Ez az irgalom az ő szeretetének parancsolata.

Horváth Z. Olivér
evangélikus lelkész

Gyülekezeti alkalmaink:

Istentisztelet:

Vasárnap 9 órai kezdettel a templomunkban.
(Minden hónap 2. vasárnapján úrvacsorai alkalommal.)

Gyülekezeti Bibliaóra és „Asztali beszélgetések” – Ifjúsági Bibliaóra:

Június 1-től, a nyári időszakban szünetelnek ezek az alkalmak.
Őszi újraindításuk szeptember 14-től várható.

Az idei nyáron ifjúsági tábor helyett a kétévente megrendezésre kerülő **Szélrózsa** evangélikus ifjúsági találkozóra készülünk a fiatalokkal.

Időpont: **Július 19-23**, helyszín: **Szolnok**.

További információ a <http://www.szelozsatalalkozo.hu/> honlapon található.

Szeretettel hívjuk minden fiatal, és magát fiatalnak érző testvérünket! Részvételi szándékát kérjük jelezze a hivatal telefonszámán!

Hivatali elérhetőség

Telefonon egyeztetett időpontban.
Telefonszám (hétköznap 9-17 óra között): 06 56/352-437

Lelkipásztori látogatást igénylő családoknak, testvéreinknek, készséggel ajánljuk fel ezt a szolgálatot. Üzenet a lelkészi hivatal telefonszámán hagyható.

Alkalmainkra minden Testvérünket és Érdeklődőt szeretettel várunk!

GYEREKEKNEK

Mesék, versek...

Pedagógusnapra

Mint kertész, ki évek alatt
Csemetéből fát varázsol,
Azáltal, hogy nap-nap után
Kitartóan gondoz, ápol.

Erős hittel ezért fárad,
Dacol minden nehézséggel,
S jutalma a gyümölcs, melyet
Egykori csemete érlel.

Nevelő is hasonlóképp
Így tesz minden tanítvánnyal,
Hogy az felnőttként szilárdan
Álljon élet viharában.

Tovább adva sok értéket
Amit tanárától kapott,
Mely egykoron még diákként
Reá olyan mélyen hatott.

Kellően becsüld meg ezért
Érezd át, hogy mit is vállal,
Szülők mellett ró is gondolj,
Mindig jó szívvel, hálával!

Bukva Csilla

Gyermeknapra gondolatok

Van egy olyan nap az évben
Mikor őket ünnepeljük,
Hálával Istennek értük,
S reájuk áldását kérjük.

Áldjon meg és féltőn óvjon
Az Úr minden gyermeket,
Kapjanak a szüleiktől
Nagyon sok szeretetet.

Bár sehose szenvednének,
Ne kéne éhezniük,
S lenne mindig ki segítsen
Enyhíteni terheik.

Bukva Csilla

Gyermeknapra köszöntők

CSODA!

Egy pici hang
fénylő tekintet,
tétova mozdulat.

Felfedeztél,
észrevettél,
S megszületett köztünk
a várva várt kapcsolat.

Rád vártam,
pici kisbabám
Nőjj fel,
tanulj
s Tied lesz a Világ
ezer kincse és a Boldogság!

Kisbabám,
Szemünk fénye,
Érzem és hiszem
Téged a Csillagok küldtek
Nézek és érzem:
szívemből egy darab örökre a Tied.

Elvarázsolsz:
rózsaszín köddé lesz a világ,
Mint egy álom,
Ha itt vagy velem.
Ha rád gondolok,
hangosan ver a szívem:
óvlak, féltetek.
Kisunokám nagyon szeretlek.

Magdi mama
(Mikó Lászlóné nagymama írásai)

SPORT

Az egész tavaszi szezonban kiemelkedő mérkőzést vívtunk, április 9-én Gyomával, melynek igazságos pontosztás: 1:1; volt a végeredménye. Lelkesek, határozottak voltak fiaink.

Április 18-án Méhkeréken csapatunk kikapott 3:1-re.

Gyoma - Kondorost fogadta, de a sok eső miatt nem játszották le a mérkőzést.

Április 23-án az endrődiek Békést fogadták. Küzdelmes csatában 1:0-ra győztek a mieink.

Szabadkigyós - Gyoma FC: 0:1, Osán szerezte a győztes gólt. Fontos 3 pontot szereztek a csapatuknak.

Május 2-án Gyoma FC - Békés-szentandrás: 4:3. Küzdelmes, hajtós mérkőzés volt.

Az endrődiek Orosházán játszottak, a hazaiak jobbak voltak, 2:0-ra győztek.

Május 8-án Magyarbányhegyes - Gyoma FC: 3:2. Küzdelmes és igazságos mérkőzés volt.

Endrőd - Mezőberény: 1:2. Öngóllal szépítettünk.

Május 14: Gyoma FC - Dévaványa: 6:1. A vendégek közül Czákót kiállították, a csonka csapat nem tudott ellenállni a gyomaiaknak.

Szeghalom - Endrőd: 2:1 Kapkodó, izgalmas játék volt.

Tabella állás: 4. Gyoma FC, 19, 3, 6, 79:36, 60

14. Endrőd VSE 6, 7, 16,

29:53, 25

Megemberelte magát csapatunk. Négy mérkőzéssel a szezon befejezése előtt 4:0-ra legyőzte 350 néző előtt. 0:0-s félidő után Mezőkovácsháza csapatát. Szép siker volt. Kiemelkedett Kővágó, -Farkasinszki, Bali és Csejtei. Reméljük, hogy a 6 pont előnyünk elég lesz a bentmaradáshoz. Mögöttünk van Békés, -Tótkomlós, Mezőkovácsháza.

Helyzetünk 15. Gyomaendrőd VSE: 7, 7, 16, - 32-53 28

A gyomaiak is remekeltek. Otthonukban fektették két vállra Mezőhegyest. Kemény, helyenként kíméletlen csatában a 3 pontért 350 néző előtt Hunya mesterhármásával győztek a gyengén játszó hazaiak ellen. A góllövőn kívül Toldi, Kárácsi, és Osán voltak jók.

Nekik még esélyük van a bajnokság megnyerésére.

Helyzetük: 3. Gyoma FC 20, 6, 82-37 63

Mind az endrődi, mind a gyomai csapatnak még 4 mérkőzése van hátra. Gyomának még Kondorossal is kell játszani, mert a pálya használhatatlansága miatt elmaradt egy mérkőzésük.

Az IFI csapatoknak, melyek egyaránt fölényesen győztek Endrőd - Mezőkovácsházának, Gyoma pedig Mezőhegyessel játszott, 8-8 gólt rúgtak

Kedves vásárlóim!

Júniusi ajánlataim:

- Az áruházban megkezdtük a festék áruk forgalmazását: zománccfestékek, olajfestékek, alapozók, rozsdagátlók, falfestékek, színezők, glett anyagok, csemperagasztók, ecsetek, stb.
- Futószőnyegek, középszőnyegek,
- Fürdőszobaszőnyegek, asztalterítők,
- Szünnyogháló, szünnyogirtók, szünnyogirtóasztók,
- Vegyszerek, műtrágyák, virágföldek, cserepek,
- Virágládák, drótkerítések, dróthálók,
- Szegek, csavarok, kéziszerszámok,
- Gumicsizmák, védőkesztyűk, munkaruhák,
- Benzines és elektromos fűnyírók, sövényvágók,
- Bozótívágók, komposztálók, kukák, talicskák,
- Alumínium létrák

Várom kedves vásárlóimat!
Telefon: 386-274; 06-20 95 27 032
FARKAS MÁTÉ

AGRO
ÁRUHÁZ

Gyomaendrőd, Fő út 15.
Telefon: 06-20-9527-032 és
06-66-386-274.

Fiatalokról fiataloknak

JUBILEUMI RÓZSAHEGYI NAPOK

2006. május 11-13-án ünnepeltük iskolánk névadásának 10 éves évfordulóját. Névadónkra emlékezve vetélkedőt szerveztünk életéről, munkásságáról. A csütörtök délutáni rendezvényre 25 csapat készült már hetekkel a megmérettetés előtt. A jó hangulatú vetélkedő fődját a Nemzeti Színház igazgatója, Jordán Tamás ajánlotta fel, így a nyertes csapatok 14-én megnézheték a Holdbéli csónakos c. előadást.

Pénteken reggel igazgatónők köszöntötte a jelenlévőket, elsőként a rendezvény diszvendégeit, Rózsashegyi Marikát és leányát, Dorottyát, Sas József színművészt, a Mikroszkóp Színpad igazgatóját, majd Domokos László országgyűlési képviselőt, Dr. Dávid Imre polgármestert és a megjelent vendégeket. Iskolánk tanulóinak műsora után Solymosi Ottó, a Magyar Rádió vezető rendezője tartott megemlékező beszédet Rózsashegyi Kálmánról, színesítve azt eredeti hangfelvételekkel. A koszorúzás után a zsűfólásig megtelt tornateremben Sas József mesélt mesteréről, felidézve jellegzetes hangját, stílusát. Az előadás végén az egykori tanítványt autogramkérő gyerekek és felnőttek vették körül. A hagyományá vált rendhagyó órák keretében a gyerekek és az érdeklődő vendégek ismét változatos előadások közül választhattak.

Dr. Dinya László, a gyöngyösi főiskola főigazgatója bejárta Európa sok országát, ezzel kapcsolatos élményeiről tartott rendhagyó órát Szárguldas a Föld körül 45 perc alatt címmel, amelynek segítségével tanulóink is kitekinthettek a nagyvilágba.

Gál Ferenc visszatérő előadónk Budapest titkairól tartott sok érdekességgel megtűzdelt, élvezetes előadást az érdeklődőknek.

Giricz László, aki a tíz Rózsashegyi nap mindegyikén itt volt, most a Nándorfehérvári diadal 550. évfordulója kapcsán a történelem érdekességeiről mesélt.

Horváth Csaba, aki még nem oly rég itt koptatta az iskolapadot, ma már szerkesztőriporterként a rádió és a televízió belső világába

A diszvendégek a Rózsashegyi napok megnyitóján kalauzolt minket.

Szabóné Koleszár Edina témája a siklóernyőzés volt. Szelek szárnyán címmel madártávlatból készült felvételeket mutatott be Magyarország tájairól.

Dr. Szilágyi Ferenc irodalomtörténész Kőrösi Csoma Sándorral kapcsolatos kutatásairól, utazási élményeiről számolt be a hallgatóságunknak.

Szujó Zoltán és Blaskó János hajó- és autómódellemutatót tartott az alsó tagozatos tanulóknak a ligetben.

A rendhagyó órák után ünnepélyes eredményhirdetés és díjkiosztás következett. Farkas Zoltánné igazgatónő az erre az alkalomra elkészített Jubileumi Évkönyv első példányait Rózsashegyi Marikának és Márton Gábor nyugdíjas pedagógusnak adta át, kifejezve köszönetünket a névadásban nyújtott segítségükért, támogatásukért.

Rózsashegyis emléklapokot kapott Solymosi Ottó, Sas József, Dr. Dinya László, akik először vettek részt rendezvényünkön előadóként. Az öregdiákok által alapított Szent Imre-emlékermet idén Gergely Zoltán 7. osztályos tanuló érdemelte ki. A hat éve alapított Rózsashegyi-díj

egyikét, Dr. Koleszár Józsefné tanítónő kapta pedagógiai munkája elismeréseként. A munkahelyi kollektíva által adományozott díjat Farkas Zoltánné igazgatónő kapta. Az ünnepi ebédet követően vendégeink az elmúlt 10 év eseményeibe nyerhettek betekintést képek, videofilm segítségével.

A rendhagyó órákat folytatva a Rózsashegyi Kálmán Iskolai és Közművelődési Könyvtárban tartott előadást Papp Lajos, a Kner Nyomda vezérigazgatója. Beszélt a nyomdászat múltjáról, jelenéről s elképzelte jövőjéről is. Előadását, az iskolának nyújtott támogatását emléklappal köszöntük meg. A délutáni programot színesítette a Tűzmenedék együttes nagyszerű előadása az iskola színháztermében, ahol megenésített verseket adtak elő. A nap zárásaként a ridegvárosi játszótéren a Rózsashegyi-díjasok fát ültettek, táborúzt gyűjtöttünk, majd a nagy részt iskolánk volt tanulóiból álló tűzsonglőr csapat szórakoztatta a jelenlévőket.

A szombat délelőtt a sport jegyében zajlott. Volt tanár-diák futballmérkőzés, melyen a diákok győzedelmeskedtek, és ügyességi sportvetélkedő, melyen a diákok és a tanárok mellett a szülők is részt vettek. Itt az együtt töltött délelőtt és a jó hangulat volt az igazi jutalom. A délelőtti program látványos eleme volt a siklóernyő bemutató is.

Szombat délután író - olvasó találkozóra került sor a Rózsashegyi Könyvtárban. Rendezvényünk diszvendégével, Gergely Agnes Kossuth-díjas írónővel beszélgetett a pályafutásáról és az endrődi gyökerekről Dr. Szilágyiné Németh Eszter.

Polányi Éva, Oláh Gizella és Vaszkó Ildikó Gergely Agnes verseivel színesítette a találkozót meghitt hangulatát. A rendezvénysorozat befejezéséket iskolánk tanulóinak gálaműsört adtak, majd a dolgozó kollektíva és a vendégek baráti beszélgetése zárta a napot.

Ezúton is köszönjük mindenkinek, aki támogatásával segítette a rendezvényünk sikeres lebonyolítását.

A NEMZETI SZÍNHÁZBAN VOLTUNK

Iskolánkban a Rózsashegyi napok keretében vetélkedőn vettünk részt. Az alsó tagozatosok közül 9 csapat egyenként öt fővel próbálkozott megoldani a Rózsashegyi Kálmán életével kapcsolatos feladatokat. Meghallgattuk Kálmán bácsi előadásában a Falu végén kurta kocsmá című verset. Ezt a hanganyagot a Magyar Rádiótól kaptuk meg. A vetélkedő izgalmas és érdekes volt.

De még nagyobb volt az izgalomunk pénteken, amikor Zsuzsa néni ismertette a vetélkedő eredményeit. Azt is mondta, hogy az első helyezett csoportok tagjai belépőjegyet is nyernek Budapestre a Nemzeti Színházba.

Az alsó tagozatos csoportokból mi, 3. a osztályosok, a felsős csoportokból a 6. a osztályos tanulók lettek az elsők.

Rózsashegyi Marika nénitől átvehettük az első helyezettnek járó szép könyveket és okleveleket.

Vasárnap mentünk el a színházba, ahol megnéztük Weöres Sándor Holdbéli csónakos című mesejátékát. Az előadás előtt koszorút helyeztünk el Rózsashegyi Kálmán fényképe alá, majd egy néni körbe vezetett, és megmutatta nekünk a színházat. Elműnyekben gazdagon, jól elfáradva tértünk haza.

Nemes Zita, Paróczai Zsófia, Liszkai Kata, Csüllög Zsófia, Hegedűs Zoé

Kép: a győztes csapatok a Nemzeti Színházban Rózsashegyi Kálmán fényképe előtt

Sas József mesél mesteréről, Rózsashegyi Kálmánról Sas József autogramot ad a Gyerekeknek

Trodalmi oldal

GERGELY ÁGNES

Sosemvolt szülőfalum

Tárcatár

Azok a hosszú téli esték! A sparhelt rubin csíkja, ahogy mérgeesen elszürkül a bedobott fahasáb! A konyha, amit körbe lehet ülni, hokedlikon, sámlikon, pedig már régen nincs kukoricamorzsolás vagy libatömés: ők vannak csak, a hosszú téli esték meg az emlékek.

A történetekből a színük is átöröklődik, a hangjuk, a szaguk is, akár a fahasáboké. Az első világháború kezdetén például anyám még tipegő kisgyermek volt, mégis vele hallom a parancsnok hangját, ahogy ott a konyhában utánozza, és szalutál:

- Tekintetes asszony! - szólt a parancsnok nagyanyánkhöz. - Ha jön az ellenség, maga piros vándlingot tesz a fejére, fölmege a padlásra, és a vándlingot kanállal ütögeti!

El is próbálta nagyanyánk a jelenetet, még később is, a vándlinggal. Igaz, nem jött arra az ellenség, nagyapánk kinn volt a fronton, fényképet is küldött, mely egy bajtársával ábrázolja, „nagyszerű fénykép, mint a gyors munka [általában]”, írta a kép hátára nagyapánk. Az ellenség helyett arra vetődtek a fosztogatók, „Kun Béláék”, „a fehérek”, végül a románok, az endrődi ház ott a szarvasvégi kövesúton mindenkinek útjába esett. Valamelyikük éjszaka jött, vagy hajnalok hajnalán, és Laci bátyám, anyám siheder bátyja úgy megijedt, hogy az első kezébe akadó tárggyal hanyatt-homlok rohant a pincébe, a tárgy pedig egy szalmakalap volt. A fosztogatás után ennyi öltözék maradt a házban.

Az már legendai magasságba emelkedett, ahogy nagyanyánk a tehenet visszafogta, hogy a két gyereknek tejet tudjon adni, úgy, habosan, frissen kifejt tejet: nagyanyánk sodrófával verte ki a román tisztet az udvarból, rúzsos szájú, nyalka tiszt volt, fűzöt viselt, nem akart rosszat, csak a tehenet.

A családnak különös affinitása volt az egyenruhához. Szüleim esküvői tanúja egy helybéli boltos és az a Faragó csendőr lett, akit néhány év múltán szörnyű história szereplőjeként örökített meg a fakuló történelem. Az 1935-ös csendőrsortútzben állítólag az ő pisztolya sült el véletlenül, megbokrosodott lova fölött, a többiek jelzésnek vélték, és a képviselő beszédére várakozó tömegbe löttek. Nyolc halott maradt a piactéren. És árva gyerekek, és zűrzavar, és szanaszét beszélő szemtanúk. A képviselő nevét - Andaházi-Kasnya - nemrég láttam egy trafik cégtábláján, igen, mondta a trafikos hölgy, ez az a család, a képviselőből utóbb nagykövet lett Ankarában. Faragó csendőr az oroszok bejövetelekor öngyilkosságot követett el, úgy hiszem, felakasztotta magát a háza padlásán. Itt őrzöm az esküvői fényképet.

A szépség és a veszély borzongatása élesen jelen van ezekben a történetekben. Karácsonykor hozzánk is bezörgettek a betlehemesek, ott a szarvasvégi kövesúton, subába öltözött kisfiúk, hosszú kék ruhás kislányok, csengettyűvel, jászollal, angyalszárnyal, mondókájuk mélyén, játékuak áhitata fölött mindig ott éreztem az ismeretlen veszedelmet. Nagyanyánk narancsot nyomott a kezükbe, van, aki ma sem felejtette el. Hogyan lehetne a narancs illatát egy ilyen

pici faluban elfelejteni? Mi is narancsot meg diót kaptunk Eszter királyné ünnepén, a színlelőadáson, amelyet végignevettünk. Sámuel Pista játszotta Ahasvéros király krónikását, összesen egy mondatból állt a szerepe: „Uram, királyom, itt a krónika.” A mondatot azonban Sámuel Pista képtelen volt másképp mondani, mint kérdő hangsúllyal: „Uram, királyom, itt a krónika!” Hússzor elpróbálták, előjátszották neki, hiába. „Itt a krónika!” És csillogtak a koronák, a gyertyák, a diadalmas uszályok. Pistának aztán nyoma veszett odaát, Lengyelországban.

Az is a második világháború alatt történt, hogy egy nyáron átlábaltam a Holt-Köröst, amely ott villogott az utcánktól nem messze, szédítő és gonosz illatokkal, a fűzfák alatt. Úgy éreztem a túlpartra érve, megtettem valamit, legyőztem valamit, birtokoltam valamit. Nagyanyánktól nagyon kikaptam, nem vert meg, csak részletesen elmondta, a folyók holtága hatalmas gödröket rejt, váraflan mélyedéseket, kiálló faágakkal, üvegcserepekkel, odahányt késekkel, zsiltpengékkel, csápos állatokkal, és sötétedéskor, a liget felől, megjönnek a denevérek, az emberek hajába akaszknak... Sohasem tanultam meg úszni.

Amikor a Körös fölött megépült az új híd, és a folyón elindult a sétahajózás, Margit bevitt bennünket Mezőtúrra. Épp egy vándorcirkusz járt ott, forgó szélmalomokra lőttünk, fagyaltot ettünk, néztük a város hatalmas, fehér házait, Párizs lehet ilyen. Margit elmondta, hogy Pesten egy sétahajót Zsófiának hívnak, a királynéról, ének is van róla: „A kék Dunán, a Zsófián, szeretni de nagyon jó...” Margit énekeiben gyakran szerepeltek katonatisztek és arisztokraták: „Volt egyszer egy hadnagyocska...”, „Holnapra indul az ezred, holnapra én is megyek”, „...a völgybe néztem át, ott láttam három grófort, ki csolnakába szállt...” A dalok füstös kocsmával, véres ütközettel, zárda előtti pisztolylövéssel végződtek, nem lehetett rajtuk mosolyogni, hiszen a falu tudta, mi a füstös kocma, mi az ütközet, mi a pisztolylövés, a történetek valamilyen ponton megérintették az emlékezetet.

A legmámorosabb történet mégis egy parasztlégényről szólt, arról, aki felmászott a templomtoronyra, hogy helyére billentse a megdőlt templomkeresztet. Mászott a legény, fel, a magasba, fényllett alatta az egész torony, beszélt Margit, lenn meg, a piactéren egyre csak gyűlt a nép, jaj, leesik, kiabálta valaki, de hát szerették volna, ha kiegyenesedik a falu keresztje, a fiú meg ment, ment, már ott is volt, a torony tetején, amikor lekiáltott: „Plébános úr, hol a kereszt helye, a szélső lyuk vagy a középső!” És ahogy ezt kimondta, abban a minutumban le is zuhant a toronyról. A keresztet talán a tűzoltók tették a helyére, ha egyáltalán el volt ferdülve az a kereszt valaha is. A történet sokáig élt mint a bolondság és a bátorság összenőtt példája.

Margit velünk maradt nagyanyánk halála után is. Nyaranta mindig elment marokszedőnek, Újkigyóásra. Aztán megszűntek az uradalmak, Margit beiratkozott gyermekgondozónak. Senkit sem tudok, aki úgy értett volna a gyerekek nyelvén, mint ő.

Akármiilyen szép és veszélyes gyerekkorunk volt, a történetek első impulzusát ott kaptuk, a körül a szép és veszélytelen tűz körül, a saját sparheltünk, a szomszédok kemencesutja vagy Hoffmann pékmester kemencéje körül, hiszen péntekenként minket küldtek el a pékhez a kalácsért. Azt a fajta tiszteletet, amit a pékmester rezsefényű, izzadt karja láttán éreztem, csak apai nagyapám imádkozó hangja váltotta ki belőlem, amíg élt a nagyapám, amíg élt a pékmester.

Nem vagyok falusi, hiszen nem én mentem markot szedni, nem én álltam hajnalban a kemencénél. Néha mégis arra gondolok, talán az a szikraeső, az a rubin sparhelt, az a piros vándling megvéd majd az idők során, vagy legalább eligazít, ha úgy adódik.

Ízes Ízek

Június

Színes metélt raguval

Háromféle metéltet készítünk: lisztet tojással összegyúrunk, az egyiket piros arannyal, a másikat parajkrémmel színesítjük, széles metéltre vágjuk, szikkadni hagyjuk. Kifőzzük és ragút készítünk hozzá: vöröshagymát futtatunk meg olajon, majd darálthúst adunk hozzá, később apróra vágott gombát, vörösbort és paradicsompürét, kis sót, mustárt, borsot. Puhára pároljuk. A meleg tésztát a raguval tálaljuk.

Seidl Ambrus

Forgalmazzuk a cipőipar számára a Keck Cég által gyártott különböző cipőipari ragasztókat, szerszám és talp lemosókat, kikészítőszerkeket.

T/fax: 06 66/386-896
06 30/9855-671
Gyomaendrőd Fő u 14.

Corvo bianco
Cipőipari Bt.

MAGÁNÁMRAKTÁR

Madizel

Gyomaendrőd, Fő út 45.
Tel/Fax: 66/386-578
Mobil: 30/9-950-197

METÁL STOP VAS-MŰSZAKI BOLT

Kerékpár forgalmazó
márkából és szervíz
Gázkészülékek, kazánok, radiátorok,
csövek, szerelvények
Hűtőszekrények, fagyasztóládák,
mosógépek, háztartási kisgépek

Szórakoztató elektronika
Szegek, csavarok, zárok, lakatok
Fürdőkádák, mosdók, csaptelepek, mosogatók
Villanyszerelési anyagok

GYOMAENDRŐD, Bajcsy-Zsilinszky u. 44. Tel.: 386-909

THERM U X
Építőipari Kft.

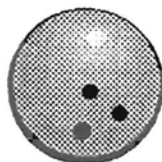
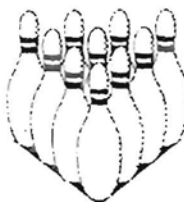
5500 Gyomaendrőd,
Ipartelep út 3.
(T/F: 66/386-614, 386-226)

Tevékenységeinket piacképes áron kínáljuk

- Magas és mélyépítési munkák generál kivitelezése – tervezése
- Transzportbeton és betonacél értékesítés, előregyártás, szerelés
- Egyedi asztalos és lakatos termékek gyártása (nyílászárók, Interspan bútorok)
- Építőipari anyagkereskedés (Interspan bútorlap...)
- Építőipari gépek, segédeszközök bérbeadása (toronydaru, acélzsalu, keretes állvány, útpanel...)

BOWLING TREFF ÉTTEREM SÖRÖZŐ

Fő út 81/1. a volt ENCI udvarában

Magas szintű szolgáltatással, kellemes környezetben várja vendégeit. Bankettek, bálók, vacsorák, lakodalmak, díszebéddel összekötött értekezletek, konferenciák, találkozók rendezése mérsékelt árakon lehetséges 160 fő befogadásáig. Az étterem speciális kívánság szerinti menü elkészítését is vállalja. Délután öt órától a bowling pálya bérelhető óránként 1.800-forintért.

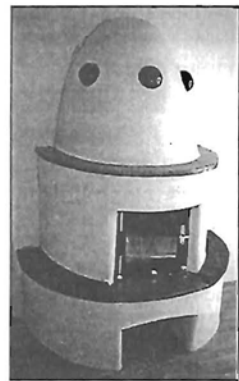
Telefon: (66) 282-048, (20) 9520-243

NEUBORT KANDALLÓK!

Kemencék, cserépkályhák, kandallók, kerti sütők építését határidőre, kifogástalan minőségben vállalom! Megrendelés alapján egyedi kivitelben!

Neubort László kandallóépítő,
Gyomaendrőd, Fő út 52.

Telefon, fax: 06 66 283-492
Mobil sz.: 06 30 349-1655.

SZONDER

Kereskedelmi és Szolgáltató Kft

Cipőtalpbélés gyártás

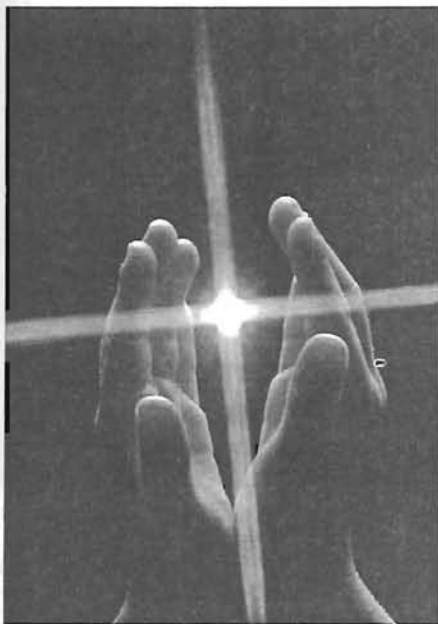
Kéreg forgalmazás

Üzem: 5502 Gyomaendrőd Fő út 81/1

T/Fax: 06-66 386-037

Mobil: 06 20 451 1944

AKIK AZ ÖRÖKKÉVALÓSÁGBA KÖLTÖZTEK

*„Nem múltak el ők, kik szívünkben élnek;
Hiába szállnak árnyak, álmod, évek.
Ők itt maradnak bennünk csendesen még,
Hiszen hazánk nekünk a végtelenség.”*

(Gyűsz Gyula)

Híradásunkban csak azokról emlékezünk meg, akiknek közléséhez a hozzátartozók hozzájárultak!

ENDRŐDI M. ANZELMA Miasszonyunkról nevezett szegény iskolanővér a budapesti Patrona Hungariae Gimnázium tanára, április 19-én 92 éves korában visszaadta lelkét Terem-

tőjének. Temetése a budapesti új köztemetőben volt. Gyászolják: rokonai, rendtársai

HEGEDŰS MÁTÉ, aki Hunya, Liget u. 6. szám alatt élt, április 22-én 80 évesen megtért Teremtőjéhez.

Gyászolják: felesége, fia, menyje, unokái és a rokonság

KALMÁR VINCÉNÉ UHRIN ERZSÉBET tanítónő, aki Endrődről elszármazott, és már régen Budapesten élt, 85 éves korában május 1-jén visszaadta lelkét Teremtőjének, az örökkévalóság honába költözött. Gyászolják: családja, testvérei, volt tanítványai, és az Endrődiek Baráti Köre.

KMELLÁR ELEK, aki Endrődön, a Damjanich utcában élt, 2006. május 24-én, 50 éves korában váratlanul elhunyt. Gyászolják: édesanyja, felesége, leánya, testvérei és rokonság.

PAPP DÁNIEL, aki Hunya, József A. u. 20. szám alatt élt, április 24-én 76 éves korában az örökkévalóságba távozott.

Gyászolják: felesége, lányai, vejei, unokái és a rokonság

TÍMÁR ILLÉS, aki Hunya, Ady E. u. 5. szám alatt élt, május 19-én 75 éves korában elhunyt.

Gyászolják: gyermekei, unokái, dédunokái és a rokonság

özv. VASZKÓ PÉTERNÉ KISZELY VERONIKA, aki Endrődön, Ridegvároson élt, 2006. május 7-én, 93 éves korában hosszú betegség után elhunyt. Gyászolják: leányai, unokái és a rokonság

Az endrődi Katolikus Központi Temetőben kriptasírhelyeket lehet vásárolni. További információ a plébánián hivatalos időben személyesen, vagy a 66/283-940-es telefonszámon.

Békesség haló poraikon,
fogadja be őket az Úr
az Ő országába.
Az Örök Világosság
ragyogjon felettük!

Az endrődi katolikus temetők takarítását, karbantartását támogathatjuk adományok felajánlásával:

Kézpénzbefizetés az endrődi plébánián hivatali időben (munkanapokon 8-12), vagy az Endrődi Szent Imre Egyházközségért Közhatalmú Alapítvány számlájára befizetéssel vagy átutalással. Számlaszámunk: 53200015-10003231 Endrőd és Vidéke Takarékszövetkezet.

Az endrődi templomban, a katolikus szertartás szerint eltemetett halottakról 40 évre visszamenőleg, név szerint megemlékezünk haláluk évfordulójuk napján.

Szép és üdvös lenne, ha a gyászoló család, egy éven belül havonta, egy éven túl évente szentmisét ajánlana fel elhunyt szeretteikért.

Fényképalbum

Bal oldali kép:

Tímár Imre, Uhrin
György, Bula Imre 1923.

Jobb oldali:

Bula András
Bula Menyhért
1914-18 között

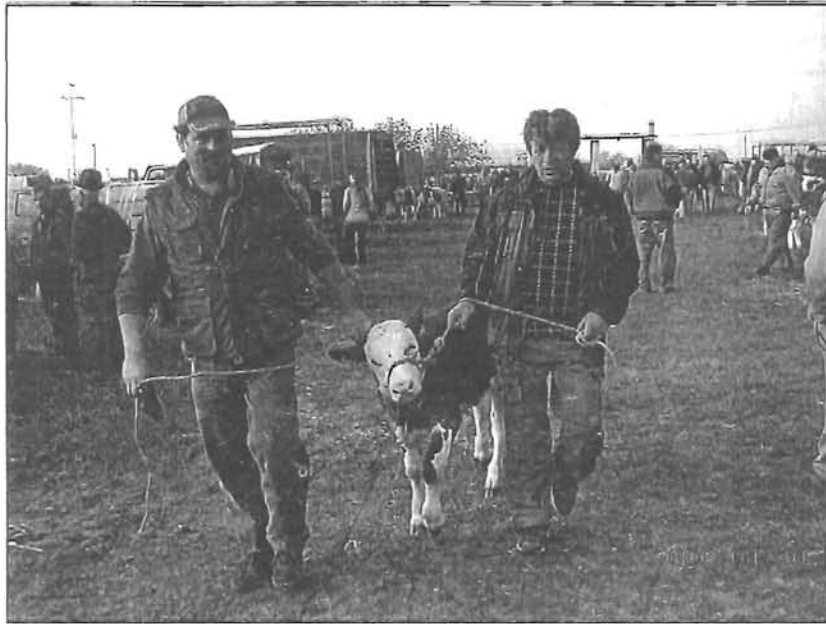

GAZDAKALENDÁRIUM

Információ gazdálkodóknak

A területalapú támogatás-igénylések tapasztalatai

Mire ezen sorok megjelennek, a gazdálkodók már túl vannak a területalapú támogatás-igénylések leadásán, melynek határideje május 15-e volt, és szintén túl vannak a módosítások bejelentésén (határidő: május 31.) és a vis major bejelentéseken. A területalapú támogatás-igénylések előre nyomtatott csomagját az idei esztendőben a falugazdászoktól vehették át a gazdálkodók. Sajnos településünk a hírközlő eszközökben nem bővelkedik, ezért az Információ szájhagyomány, piaci hangosbeszélő és egyéb más közéleti eszközök útján jutott el a gazdálkodókhöz. Mindennek ellenére a gazdálkodók ki lettek értesítve, és az értesítést követően megjelentek a falugazdász irodában, ahol átvehették a nyomtatvány csomagot, melyet sok esetben a falugazdász ott helyben kitöltött, vagy amenny-

nyomtatványon, valamint a vis major nyomtatványon jelenthetik az MVH felé.

Minden év más és minden évben tanuljuk az Európai Unió mezőgazdaságra vonatkozó szabályait. A magyar gazda az életre szavaz és képes a tanulásra.

VÁSÁR

Népünk gazdasági és társadalmi életének évszázadokon keresztül meghatározó eseménye volt a vásár. Vásárnap egyenlő vásárnap. A vásáron cseréltek gazdát a különböző portékák, ajándéktárgyak és állatok. Ezen a helyen vásárolt a legény mátkájának mézeskalács-szivet, itt vett az apa gyermekének vásárfiát; egy pompás kis ostort és amennyiben „túl jól sikerült” a vásár, itt vett hitvesének kárpotlasként egy szép kendőt, vagy egy szoknyára valót.

Milyen a vásár ma? Endrődön kéthavonta látjuk, hogy milyen, a bazársor nagy, de az állatpiac egyre zsugorodik. Híres a nagykőrösi vásár, ide vágytam, ennek néztem utána. Elmentem tehát Hanyecz Libor, Oszlács Csaba és Raduska Lajos gazdákkal, hogy képet kapjak még egy igazi vásárl hangulatról...

Várfi András

nylben a termelő otthon töltötte ki, néhány nap múltával visszahozta, és a falugazdász segítségével az illegizáltásra, majd leadásra került.

Túl vagyunk rajta, de fontos leszűrni a tapasztalatokat, hogy az elkövetkező esztendőben még eredményesebben lehessen ezt a munkát elvégezni. Javaslom a gazdálkodóknak mindenképp a kitöltési útmutató elolvasását, továbbá, hogy minden gazdálkodó tudja, hol van a földterülete. Az egyedi blokkterképek igaz részletesen ábrázolják a blokkazonosítóban foglalt területet, de nem árt, főként a 3-4 ezer m² területen gazdálkodóknak, ha vázlatrajzot készítenek a földterületükről (pl.: a Ragyogó tanya sarkától 350 m és még 50 m) és azt segítségként alkalmazzák a térképen való rajzoláshoz. A blokkazonosítókról a falugazdász kellő információt tud nyújtani a helyrajzi számok alapján, azonban a zárt kertek (Öregszőlő, zugok) ilyen alapon nem azonosíthatók be pontosan.

Az idei esztendőben nagy gondot jelentett, hogy a megfelelő jelzővel nem jellemezhető (nem mondhatjuk, hogy az évszázad legnagyobb belvíze) belvízkár nem tette lehetővé a tavaszi vetések parcellaszintű megvalósítását, valamint az őszi vetésekben is hatalmas károk keletkeztek. Ezen változásokat a gazdálkodók május 31-ig a módosító

VÁROSUNK, Gyomaendrőd * Megjelenik havonta * Kiadja az Endrődiek Baráti Köre Egyesület * Főszerkesztő: Császárné Gyuricza Éva
Szerkesztőség címe: 5502 Gyomaendrőd, D. L. M. J. u. 15. Tel., Fax: (66) 386-323, (06-30)2973-571 esaszar@bekenet.hu *

Szerkesztők: Cs. Szabó István, Iványi László, Márton Gábor, Polányi Éva,

Szócs Géza, Szonda István, Várfi András, Várfi Péter * Felelős kiadó: Vaszkó András *

MŰVELŐDÉSI ÉS KÖZOKTATÁSI MINISZTERIUM: Nytsz.: B/PHF/1495/BÉ/1995. * HU ISSN 1586-3689 * Készült: (70) 566-39-88

Interneten: <http://www.azentellert.hu> * E-mail: ivanyi@mail.szilkezi.hu vagy ivanyi@theol.u-azentellert.hu